

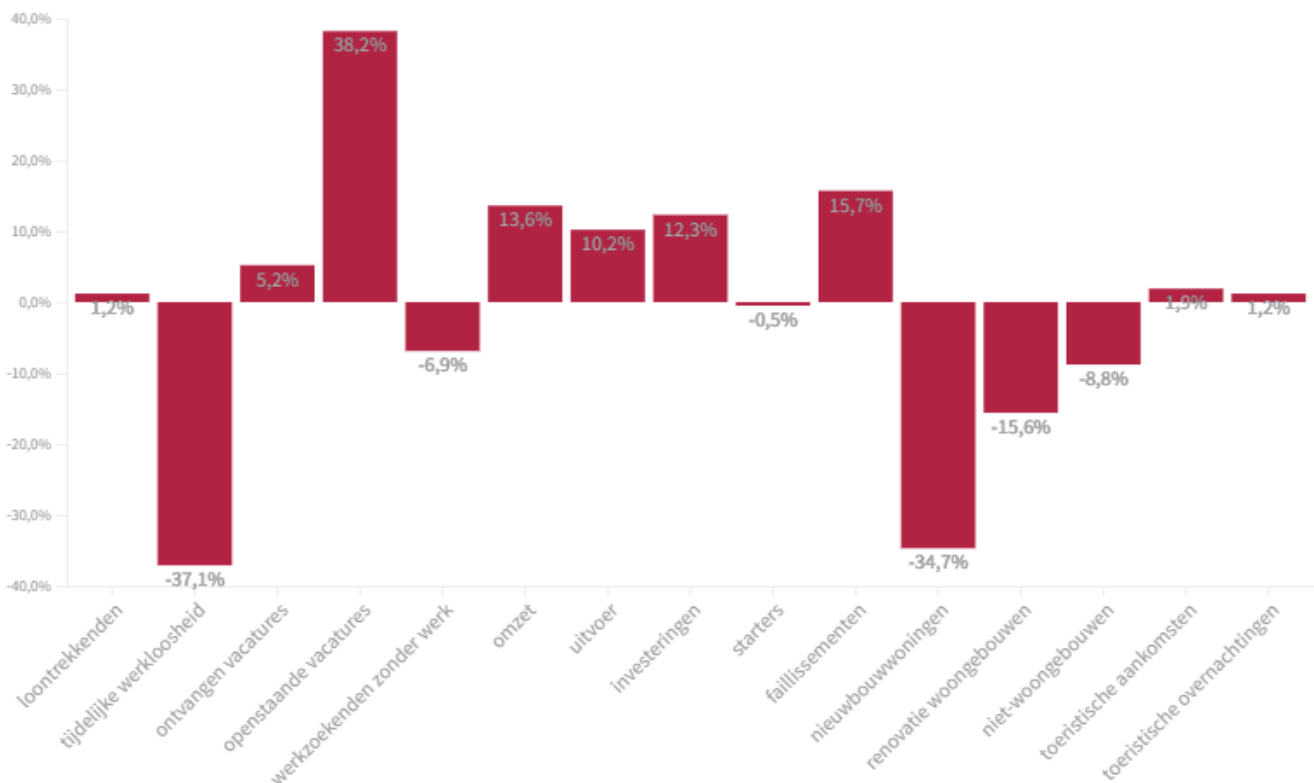
Limburgradar

Editie januari 2023 (resultaten 3e kwartaal 2022)

Officiële kwartaalcijfers van de Limburgse economie

Limburgse economie sputterde hier en daar, maar ging wel nog steeds vooruit in zomer 2022

Resultaten 3e kwartaal 2022 t.o.v. 3e kwartaal 2021

bron: KSL, RVA VDA, Statistiek Limburg, POM Limburg

Synthese

Hoe deed Limburg het in het derde kwartaal van 2022? Volgens de officiële cijfers in deze Limburgradar was het een mooie zomer voor de Limburgse economie. Maar dreigende donderwolken in de vorm van exuberante energieprijzen en torenhoge inflatie pakten zich steeds sterker samen. Dat woog op het economisch vertrouwen van de Limburgse ondernemers, dat wegzakte tot op het niveau van net na de uitbraak van COVID-19. De economische onzekerheid was afgelopen zomer bijzonder groot, maar toch deed onze economie het eigenlijk niet slecht en wisten 10 van de 15 indicatoren zich te verbeteren t.o.v. een jaar eerder. In vergelijking met Vlaanderen deed vooral de Limburgse arbeidsmarkt het goed.

Tom Vandeput
Gedeputeerde voor Economie
Voorzitter POM Limburg

Recordaantal Limburgers had een job

Volgens de snelle ramingen van de RSZ hadden 315.600 Limburgers eind september 2022 een loontrekkende job, het hoogste aantal ooit. In vergelijking met september 2021 gaat het om een toename met 1,2%. Vergeleken met de periode voor corona (september 2019) is de loontrekkende tewerkstelling in Limburg toegenomen met 2,2%. Opvallend is dat de stijging in Limburg telkens net iets hoger is dan gemiddeld in Vlaanderen.

Aantal vacatures bleef zeer hoog

Sinds begin 2021 was er kwartaal na kwartaal een spectaculaire stijging van het aantal door de VDAB ontvangen vacatures. In Vlaanderen komt daar in het 3e kwartaal van 2022 een einde aan (-7,3% t.o.v. 3e kwartaal 2021). In Limburg daarentegen blijft het aantal ontvangen vacatures nog steeds toenemen, zij het aan een iets gematigder tempo (+5,2%). Omdat het aantal ontvangen vacatures hoog blijft en het aantal niet-werkende werkzoekenden blijft afnemen, neemt het aantal openstaande vacatures ook in het 3e kwartaal van 2022 sterk toe (+38,2% in Limburg en +23,0% in Vlaanderen).

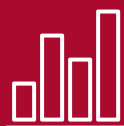
Investerings stegen al meer dan 7 jaar op rij

Aan de reeks van zeven jaren onafgebroken stijging van de investeringen door Limburgse bedrijven komt voorlopig geen einde. In het 3e kwartaal van 2022 werd liefst 12,3% meer geïnvesteerd dan in het 3e kwartaal van 2021. Uiteraard speelt de hoge inflatie hierin een rol, maar we merken toch dat de Limburgse stijging beduidend hoger was dan die in Vlaanderen (+7,2%). Dat de Limburgse bedrijven sterk blijven investeren in onzekere economische tijden, is een positief signaal voor de economische toekomst van de provincie.

Economisch klimaat verstoorde de bouwlust

Het aantal goedgekeurde bouwvergunningen voor nieuwbouwwoningen lag in het 3e kwartaal van 2022 op het laagste niveau van de afgelopen vijf jaar. Ook het aantal vergunningen voor de renovatie van woningen loopt sterk achteruit. De fors stijgende rente, de duurdere grond-, woning- en materiaalprijzen en het onzekere economisch klimaat remmen de bouwplannen van de Limburgers duidelijk af. Ook die van de Limburgse bedrijven overigens, want het aantal goedgekeurde vergunningen voor de nieuwbouw en renovatie van niet-woongebouwen liep eveneens terug.

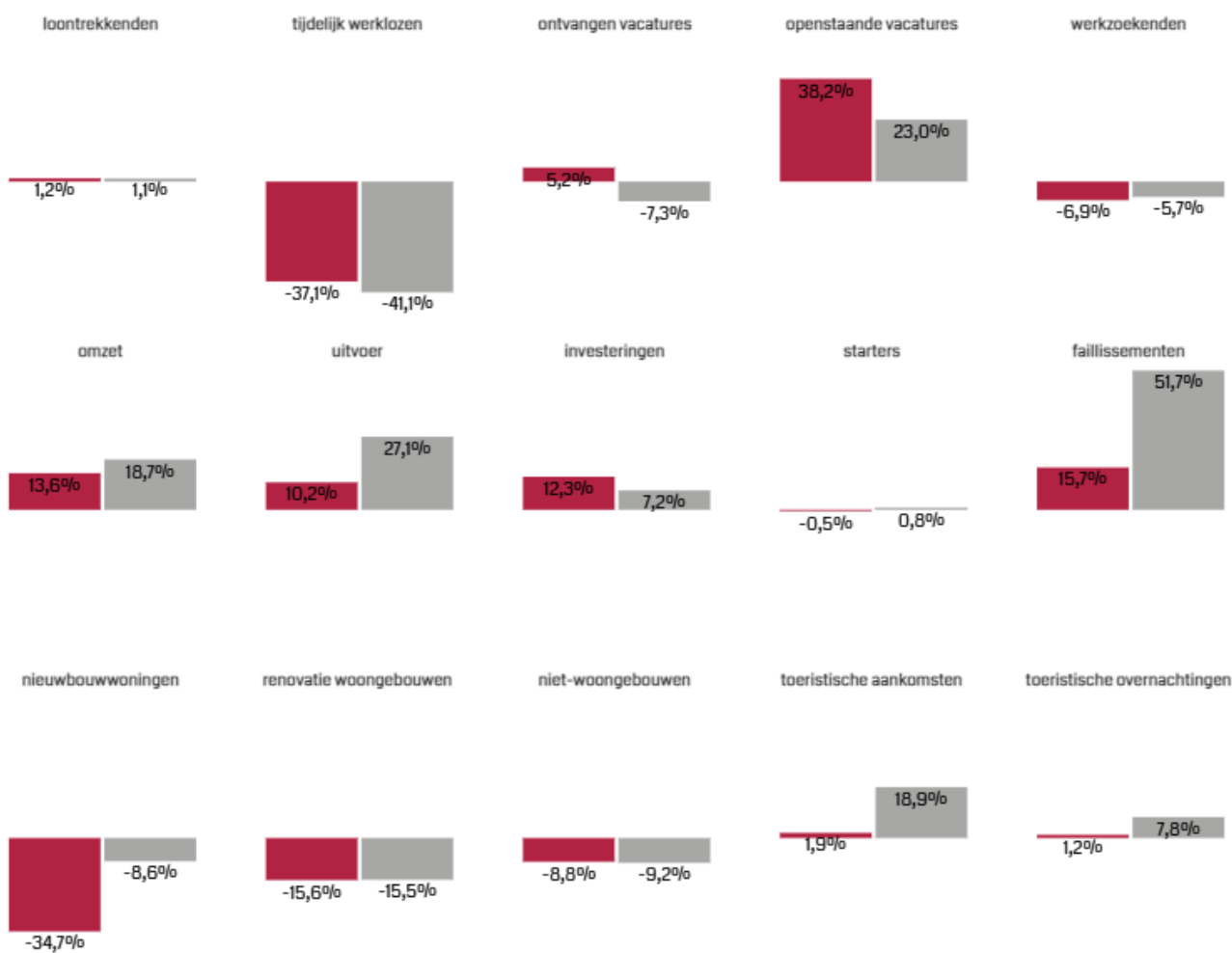
Resultaten 3e kwartaal 2022

Degelijke economische resultaten ondanks toenemende onzekerheid

In de zomer van 2022 stegen de energieprijzen naar ongekende hoogtes. Daaraan gekoppeld nam ook de inflatie in snel tempo toe, wat dan weer leidde tot hogere product- en loonkosten. Bovendien heerste er nog steeds een schaarste aan bepaalde grondstoffen en materialen. Niet verwonderlijk dat het vertrouwen van de Limburgse ondernemers in de economische activiteit zwaar werd aangetast. Het Limburgse ondernemersvertrouwen zakte zelfs weg tot op het niveau van de lente van 2020, net na de uitbraak van COVID-19. Toch ogen de economische prestaties van de Limburgse bedrijven voor het 3e kwartaal van 2022 overwegend positief. De omzet, uitvoer en investeringen namen met meer dan 10% toe in vergelijking met het 3e kwartaal van 2021, weliswaar mede gestuwd door de hogere kost- en verkoopprijzen. Qua omzet en uitvoer deed Vlaanderen het gemiddeld wel nog een stukje beter. Inzake arbeidsmarkt scoorde Limburg dan weer iets beter dan Vlaanderen, met grotere dalingen van de tijdelijke en gewone werkloosheid. In tegenstelling tot Vlaanderen kende Limburg ook nog een toename van het aantal ontvangen vacatures. In totaal lieten afgelopen zomer 10 van de 15 indicatoren een verbetering optekenen t.o.v. een jaar eerder, zowel in Limburg als in Vlaanderen. Mindere prestaties zagen we bij het aantal starters en faillissementen en bij de bouwvergunningen. Limburg en Vlaanderen hielden elkaar in evenwicht, want op zowat de helft van de indicatoren scoorde Limburg beter dan Vlaanderen.

Resultaten 3e kwartaal 2022 t.o.v. 3e kwartaal 2021

■ Limburg ■ Vlaanderen

Bron: RSZ, RVA, VDAB, Statbel • Verwerking: POM Limburg

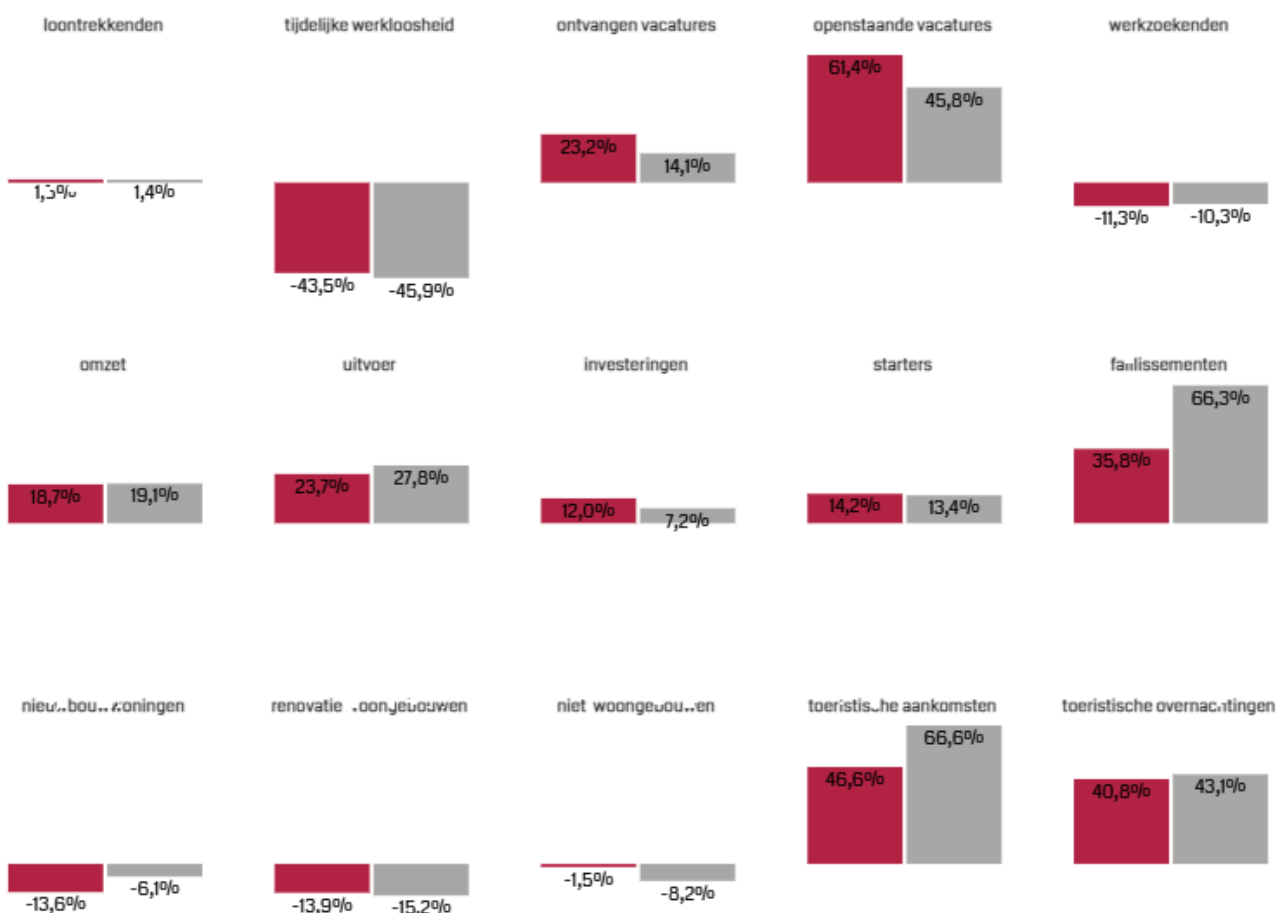
Resultaten 1e + 2e + 3e kwartaal 2022

Enkel bouwvergunningen en faillissementen in het rood na eerste 3 kwartalen 2022

De voorlopige jaarresultaten van 2022, gebaseerd op een vergelijking van de eerste 3 kwartalen van 2022 met dezelfde periode een jaar eerder, ogen op het eerste zicht heel mooi. Bovendien houdt Limburg grotendeels gelijke tred met het Vlaams gemiddelde. Een knappe prestatie, zeker na het succesvolle economische jaar 2021. Toch zijn er ook enkele kanttekeningen. Zo is in Limburg de omzet gestegen met 18,7%, de export met 23,7% en de investeringen met 12,0%. Sterke stijgingen die echter voor een belangrijk deel verklaard worden door de hogere kostprijzen en die niet noodzakelijk een verhoogde activiteit betekenen. Inzake het aantal starters wordt het positieve groeicijfer enkel verklaard door de invoering van de btw-plicht voor bepaalde medische en paramedische beroepen begin 2022, die de starterscijfers kunstmatig opdreven. In de andere kwartalen zagen we immers een daling van het aantal starters in Limburg. Positief, zonder meer, is wel de aanhoudende afname van de tijdelijke en gewone werkloosheid en de toename van het werkaanbod. Gevolg is dat het aantal loontrekkenden gestaag blijft groeien, wat dan weer gunstig is voor onze werkzaamheidsgraad. Ook het toerisme kan sterke groeicijfers voorleggen, al wordt vergeleken met het jaar 2021 waarin vooral in de eerste jaarhelft COVID-19 de toeristische activiteit nog danig verstoorde. Negatieve evoluties zijn er voor de faillissementen en voor de bouwvergunningen. Inzake faillissementen lijkt Limburg voorlopig wel beter stand te houden dan gemiddeld in Vlaanderen.

Resultaten 1e + 2e + 3e kwartaal 2022 t.o.v. 1e + 2e + 3e kwartaal 2021

■ Limburg ■ Vlaanderen

Bron: RSZ, RVA, VDAB, Statbel • Verwerking: POM Limburg

Absolute aantallen en aandeel Limburg in Vlaanderen

	Limburg		Vlaanderen		% -aandeel Limburg in Vlaanderen	
	3e kwartaal 2022	Verskil met 3e kwartaal 2021	3e kwartaal 2022	Verskil met 3e kwartaal 2021	3e kwartaal 2022	Verskil met 3e kwartaal 2021 (in ppt)
Loontrekkenden	315.600	+3.680	2.475.900	+27.426	12,7	0,0
Tijdelijk werklozen ¹	9.212	-5.423	58.028	-98.585	15,9	+1,0
Ontvangen vacatures	10.688	+532	92.502	-7.281	11,6	+1,4
Openstaande vacatures ¹	11.284	+3.117	83.075	+15.549	13,6	+1,5
Werkzoekenden zonder werk ¹	23.740	-1.762	181.427	-11.017	13,1	-0,2
Omzet (in 1.000 €)	16.486.170	+1.968.697	200.871.912	+31.594.117	8,2	-0,4
Uitvoer (in 1.000 €)	5.069.900	+469.782	89.499.316	+19.084.286	5,7	-0,9
Investerings (in 1.000 €)	770.434	+84.556	6.427.117	+431.947	12,0	+0,5
Starters	2.214	-12	17.312	+129	12,8	-0,2
Faillissementen	118	+16	1.100	+375	10,7	-3,3
Bouwvergunningen residentiële nieuwbouwwoningen	1.161	-616	9.406	-888	12,3	-4,9
Bouwvergunningen residentiële renovatie	507	-94	4.776	-878	10,6	0,0
Bouwvergunningen niet-residentiële nieuwbouw en renovatie	217	-21	1.681	-170	12,9	+0,1
Toeristische aankomsten	509.505	+9.635	3.444.108	+547.132	14,8	-2,5
Toeristische overnachtingen	1.923.675	+23.296	10.477.571	+758.744	18,4	-1,2

¹ Kwartaalgemiddelde
Bron : RSZ, RVA, VDAB, Statbel
Verwerking: POM Limburg

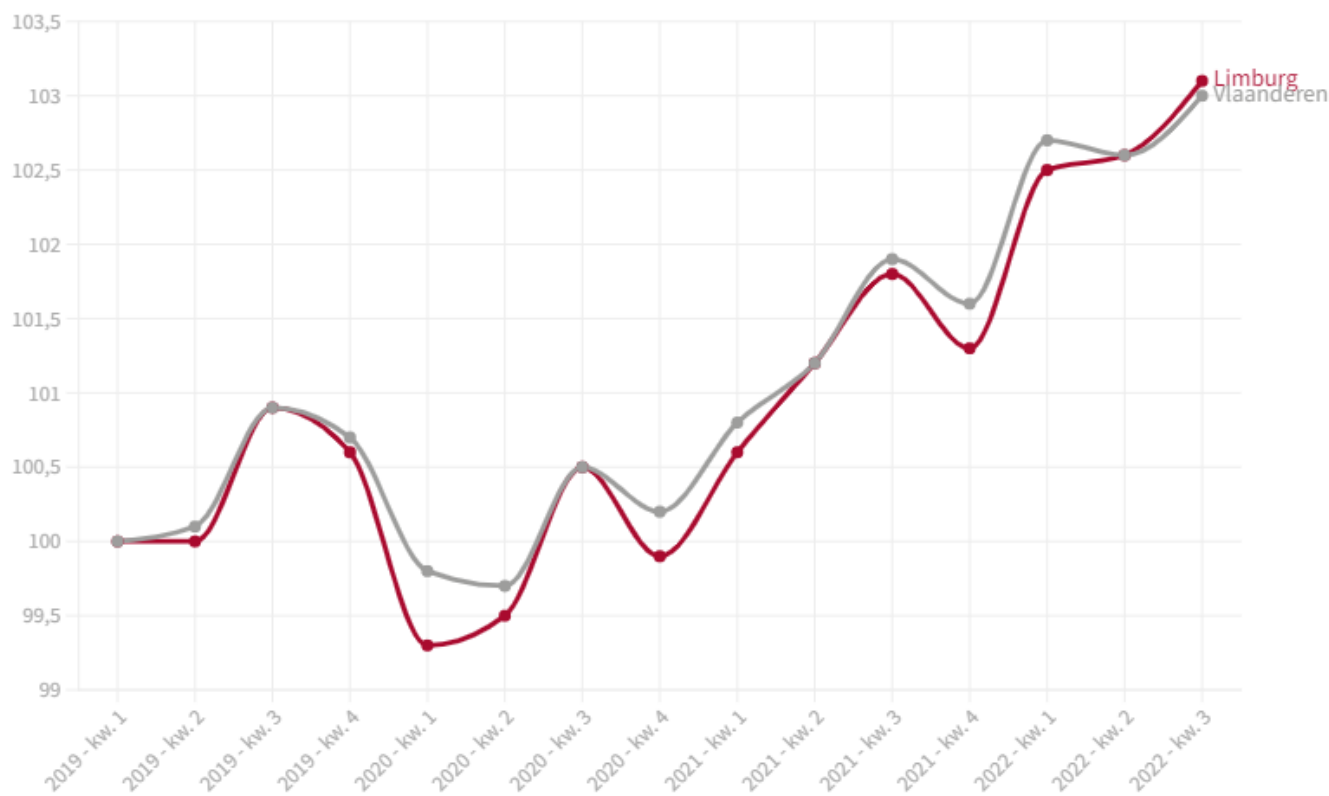

Loontrekkenden

Recordaantal Limburgers had een job

Nooit eerder hadden zoveel Limburgers een loontrekkende job dan in het 3e kwartaal van 2022. Volgens de snelle ramingen van de RSZ telde Limburg eind september 315.600 loontrekkenden. Dat zijn er ruim 1.000 meer dan het kwartaal ervoor en bijna 4.000 meer dan in hetzelfde kwartaal in 2021, ofwel een toename met 1,2%. Na een lichte terugval in het 2e kwartaal van 2022 pikte ook Vlaanderen de draad van het stijgend aantal werknemers weer op. In het 3e kwartaal van 2022 telde Vlaanderen 1,1% meer werknemers dan in het 3e kwartaal van 2021. In de eerste drie kwartalen van 2022 lag de stijging van het aantal loontrekkende werknemers in Limburg telkens net iets boven het Vlaams gemiddelde.

Evolutie loontrekkenden naar woonplaats (indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

Bron: RSZ - Snelle Ramingen. Verwerking: POM Limburg

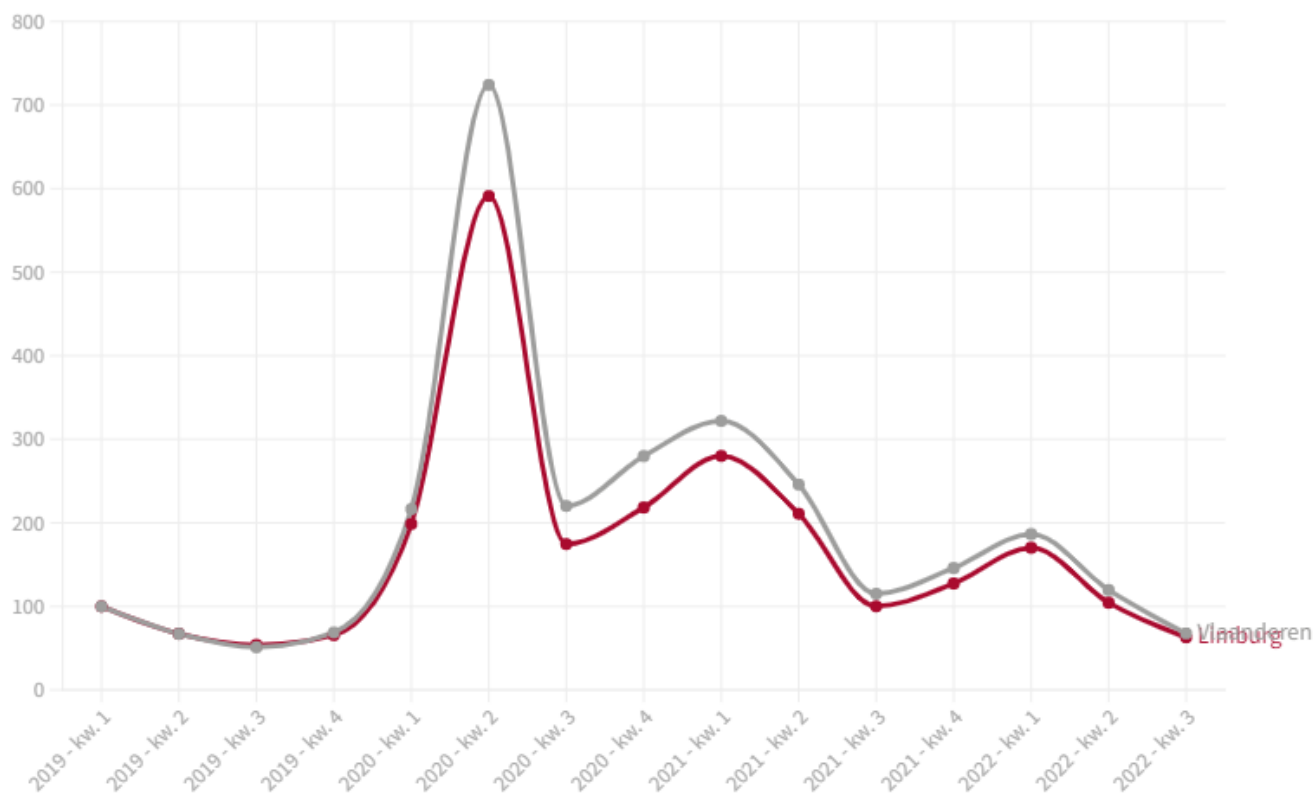

Tijdelijke werkloosheid

Minder dan 10.000 tijdelijk werklozen in Limburg

Voor het eerst sinds eind 2019 daalde het gemiddeld aantal tijdelijk werklozen in Limburg op kwartaalbasis opnieuw onder de 10.000. De opheffing van de overheidssteun rond tijdelijke werkloosheid als gevolg van COVID-19 eind juni van vorig jaar is daar uiteraard niet vreemd aan. Maar ondanks een afname van 37,1% t.o.v. het 3e kwartaal van 2021 lag het aantal tijdelijk werklozen ook in het 3e kwartaal van 2022 nog steeds iets hoger dan in dezelfde periode voor corona (3e kwartaal 2019). Dat was ook in Vlaanderen het geval, waar de daling op jaarbasis -41,1% bedroeg. Vanaf oktober vorig jaar geldt een nieuwe soepelere regeling rond tijdelijke werkloosheid voor energie-intensieve bedrijven. Afwachten of dit de cijfers opnieuw de hoogte zal injagen.

Evolutie tijdelijk werklozen (indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

Bron: RVA. Verwerking: POM Limburg

Vacatures

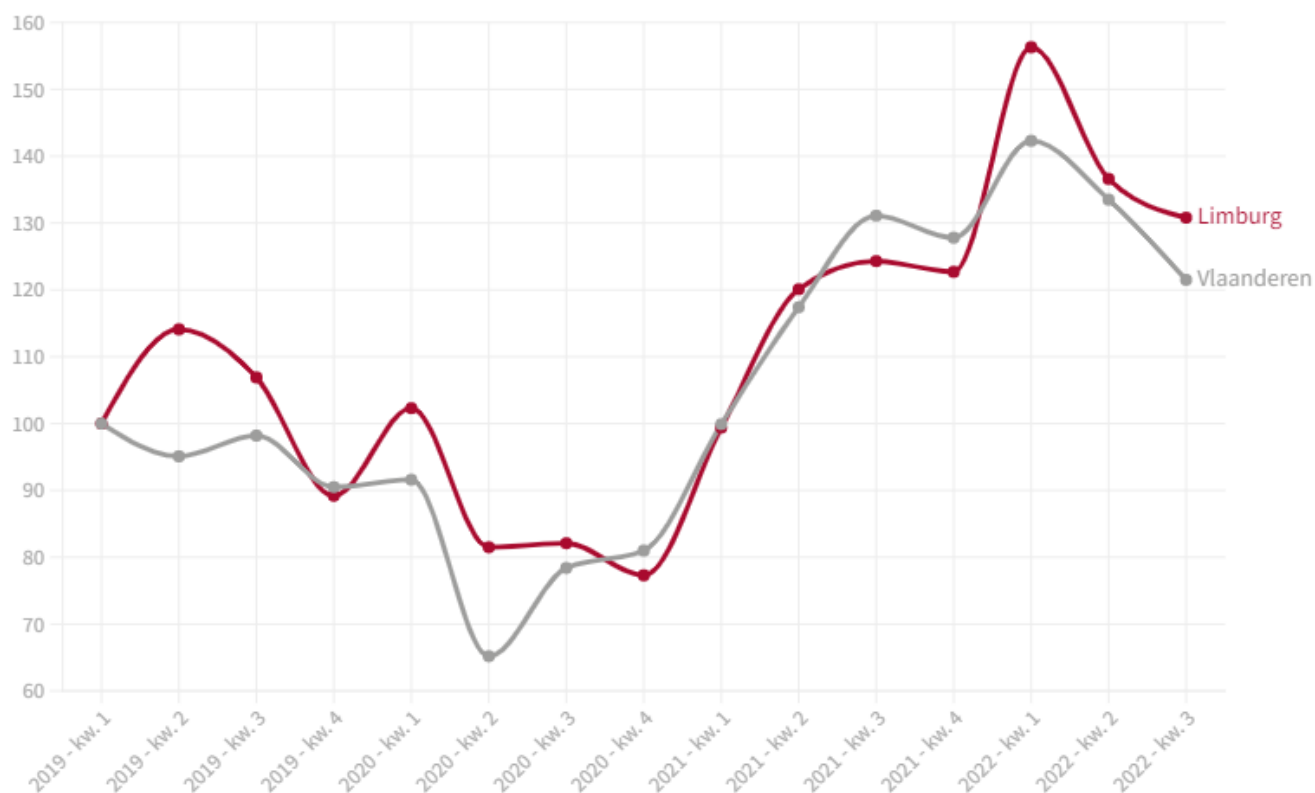
Ontvangen vacatures

Aantal vacatures bleef op hoog niveau

Hoewel het aantal ontvangen vacatures niet meer de recordhoogte bereikte van begin 2022, bleef het ook in het 3e kwartaal van 2022 op een hoog niveau. Toch zeker in Limburg. In vergelijking met het 3e kwartaal van 2021 nam het aantal ontvangen vacatures in Limburg immers toe met 5,2%. Die groei is heel wat kleiner dan in de voorgaande kwartalen, maar het is wel nog steeds een groei. In tegenstelling tot gemiddeld in Vlaanderen, waar er voor het eerst sinds 2020 opnieuw sprake was van een daling (-7,3%) van het aantal ontvangen vacatures in de jaar-op-jaar vergelijking van de kwartaalresultaten.

De meest recente vacaturecijfers op maandbasis kan u raadplegen in de [Corona/Crisismonitor](#) van POM Limburg

Evolutie ontvangen vacatures (indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

Bron: VDAB. Verwerking: POM Limburg

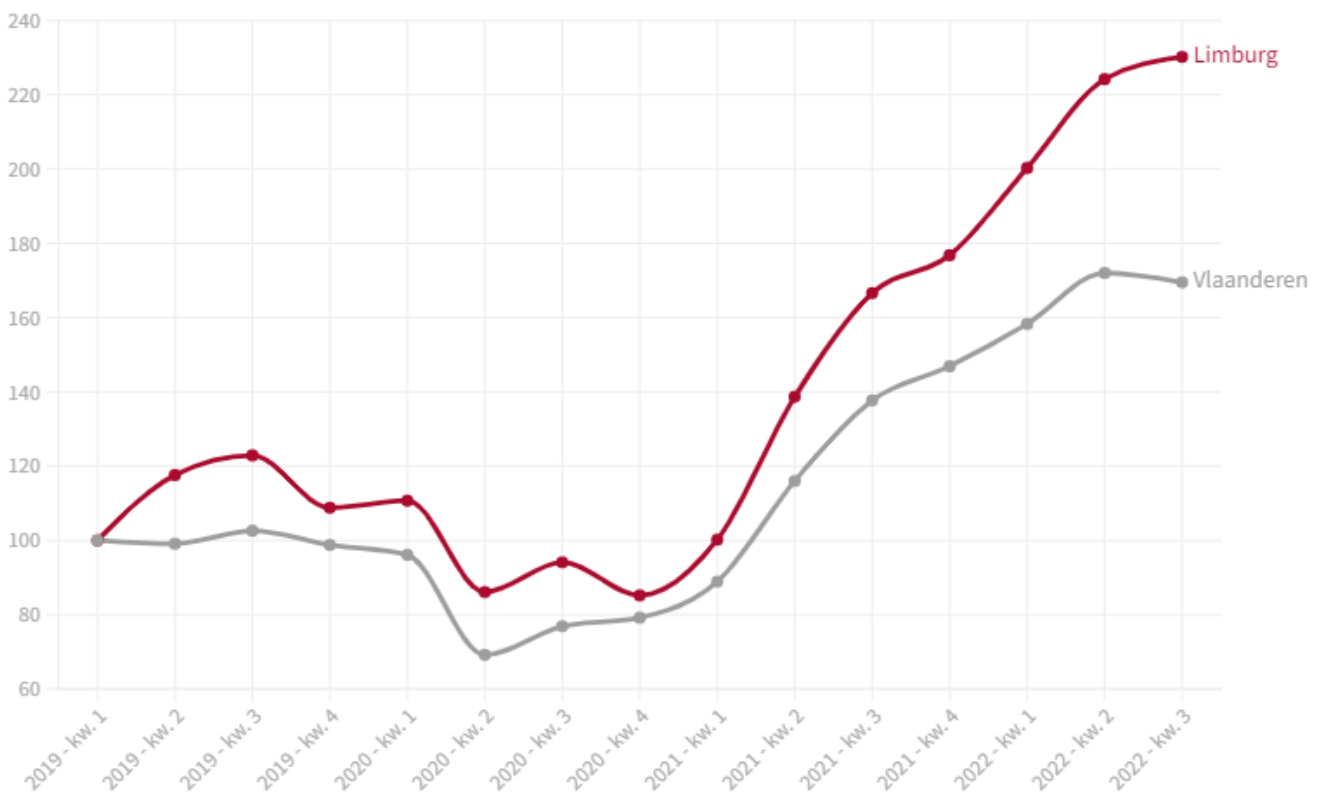
Openstaande vacatures

Aantal openstaande vacatures bleef fors stijgen

Bijgevoegde grafiek toont duidelijk de sterke toename van het aantal openstaande vacatures sinds begin 2021. Het valt op dat deze stijging in Limburg duidelijk sterker is dan gemiddeld in Vlaanderen. Bovendien lijkt er in het 3e kwartaal van 2022 een einde te komen aan de stijging in Vlaanderen. Ook in Limburg lijkt de toename wat af te zwakken. Dat neemt niet weg dat afgelopen zomer Limburg een nieuw recordaantal openstaande vacatures telde (gemiddeld bijna 11.300). Al verschillende kwartalen op rij wordt dit record scherper gesteld. Vergeleken met het 3e kwartaal van 2021 ging het om een toename met 38,2%. In Vlaanderen bedroeg de stijging 23,0%.

De meest recente vacaturecijfers op maandbasis (ontvangen vacatures) kan u raadplegen in de [Corona/Crisismonitor](#) van POM Limburg

Evolutie openstaande vacatures (indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

Bron: VDAB. Verwerking: POM Limburg

Werkzoekenden

Werkzoekenden zonder werk

Werkloosheid evolueerde al 2 jaar gunstiger in Limburg dan in Vlaanderen

Vooraf omwille van de vele schoolverlaters vertonen de werkloosheidscijfers in de zomer traditioneel een stijging. Dat was ook in 2022 niet anders. In vergelijking met het 2e kwartaal van 2022 kwamen er in het 3e kwartaal gemiddeld zo'n 1.300 werkzoekenden zonder werk bij in Limburg (+5,7%). De Limburgse werkloosheid bleef echter ook afgelopen zomer op een historisch laag niveau. In vergelijking met de zomer van 2021 daalde de werkloosheid in onze provincie immers met -6,9%. Daarmee doet Limburg het alweer iets beter dan Vlaanderen (-5,7%), wat nu al voor het 9e kwartaal op rij het geval is. Aangezien de groep werkzoekenden alsmaar kleiner wordt, is het niet geheel onlogisch dat de dalingspercentages wel wat lager liggen dan in de voorgaande kwartalen.

De meest recente werkloosheidscijfers op maandbasis kan u raadplegen in de [Corona/Crisismonitor](#) van POM Limburg

Evolutie werkzoekenden zonder werk (indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

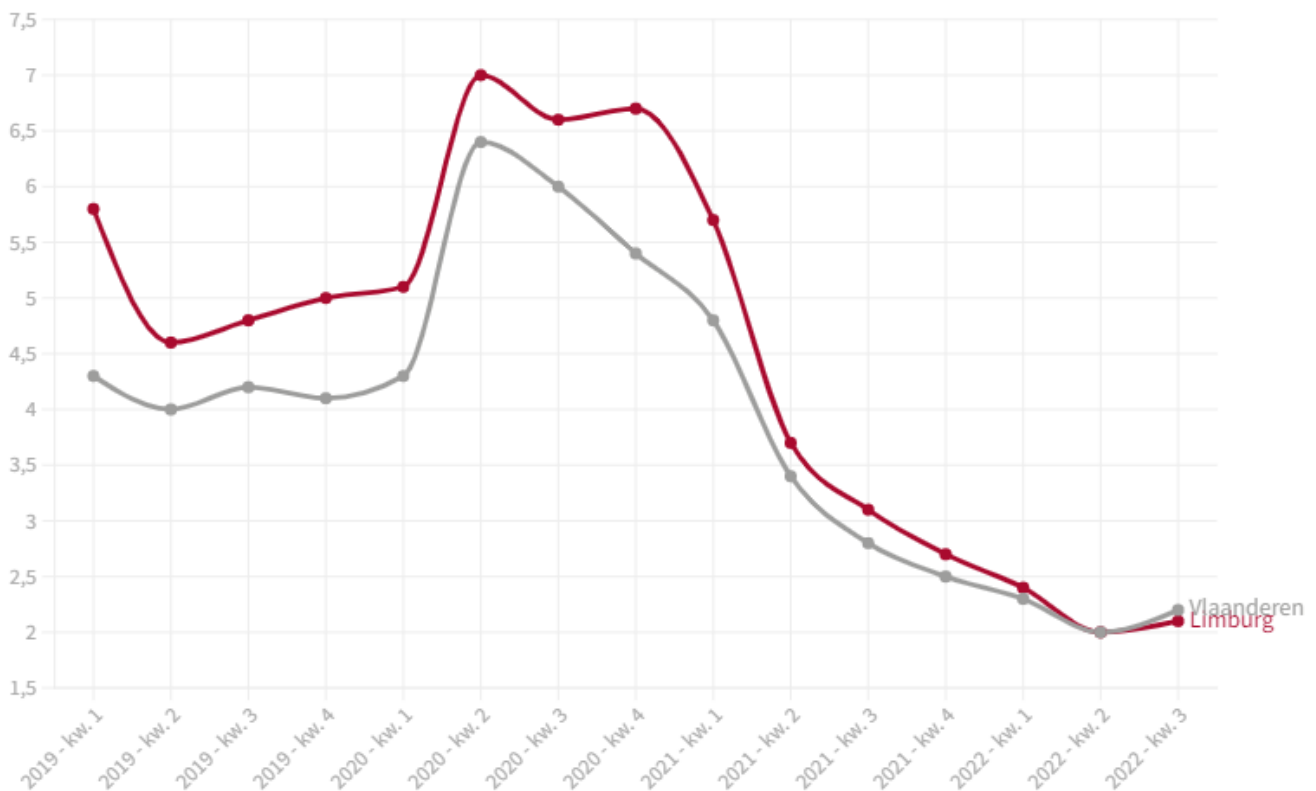
Bron: VDAB. Verwerking: POM Limburg

Spanningsgraad

Krapte op de arbeidsmarkt hield aan

De hoge inflatie leek in de zomer van 2022 nog geen effect te hebben op vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. De vraag naar nieuwe arbeidskrachten bleef groot, terwijl het onmiddellijk beschikbare potentieel verder afnam. Gemiddeld waren er in Limburg voor elke openstaande vacature slechts 2,1 werkzoekenden zonder werk (Vlaanderen: 2,2). Daarmee bleef de spanningsgraad min of meer op hetzelfde, historisch lage niveau als in het 2e kwartaal van vorig jaar, wat toch opmerkelijk is gezien de instroom van schoolverlaters in de werkloosheidscijfers.

Evolutie spanningsgraad (werkzoekenden zonder werk per openstaande vacature)

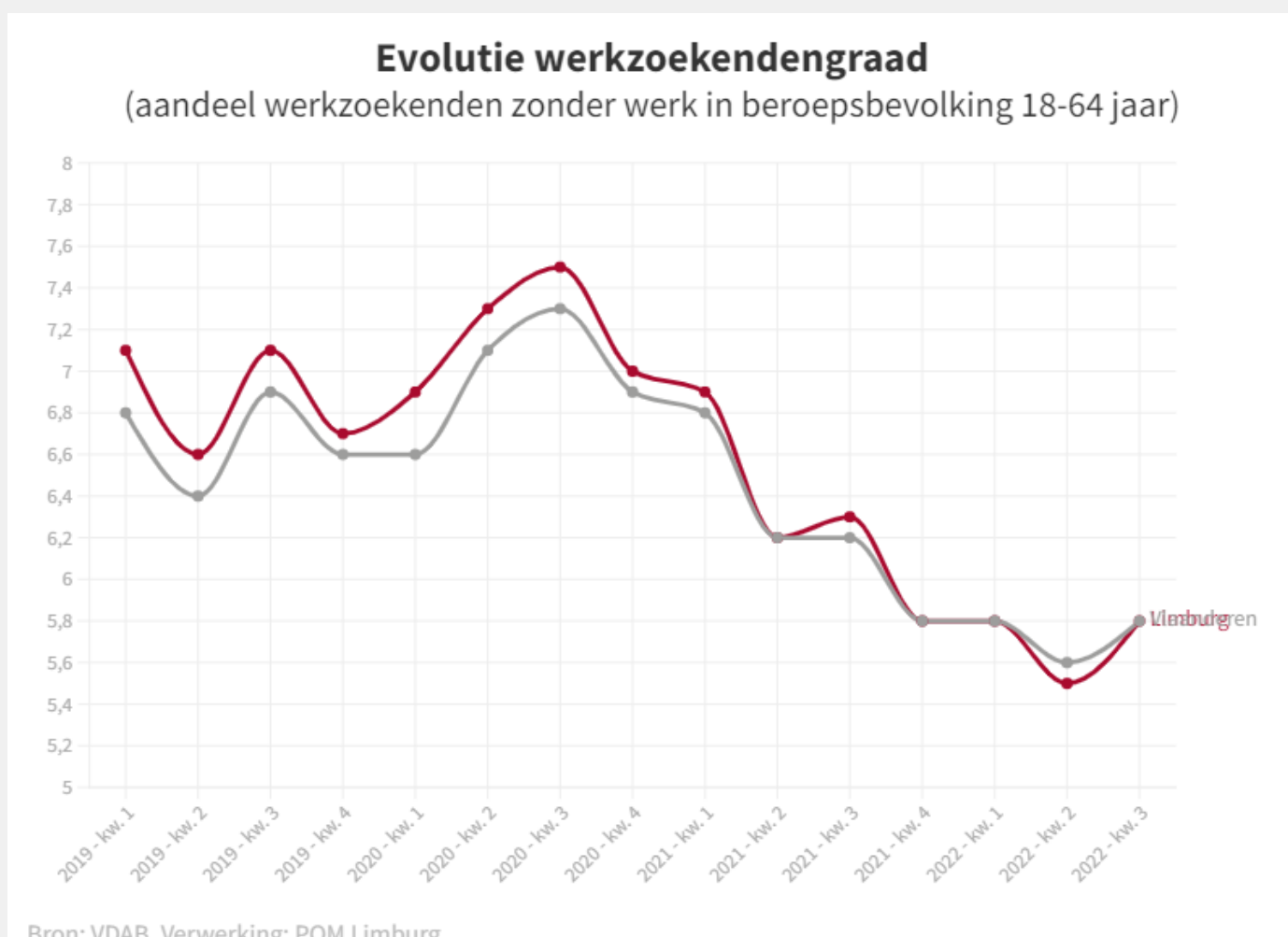
Bron: VDAB. Verwerking: POM Limburg

Werkzoekendengraad

Werkzoekendengraad steeg op kwartaalbasis, maar daalde op jaarbasis

Op het eerste zicht lijkt de werkzoekendengraad in het 3e kwartaal van 2022 opnieuw de hoogte in te gaan. In vergelijking met het 2e kwartaal van vorig jaar klopt dit inderdaad, maar dat kan bijna volledig toegeschreven worden aan de schoolverlaters die in juli, augustus en september in de werkloosheidscijfers zijn opgenomen. Eerlijker is het om het 3e kwartaal van 2022 te vergelijken met datzelfde kwartaal een jaar eerder. Dan zien we dat de werkzoekendengraad in Limburg daalt van 6,3% naar 5,8%. In Vlaanderen gaat het van 6,2% naar 5,8%. Per 100 personen in de beroepsbevolking (werkenden en werkzoekenden zonder werk) tussen 18 en 65 jaar zijn er zowel in Limburg als in Vlaanderen dus minder dan 6 personen werkzoekend.

De meest recente werkloosheidscijfers op maandbasis kan u raadplegen in de [Corona/Crisismonitor](#) van POM Limburg

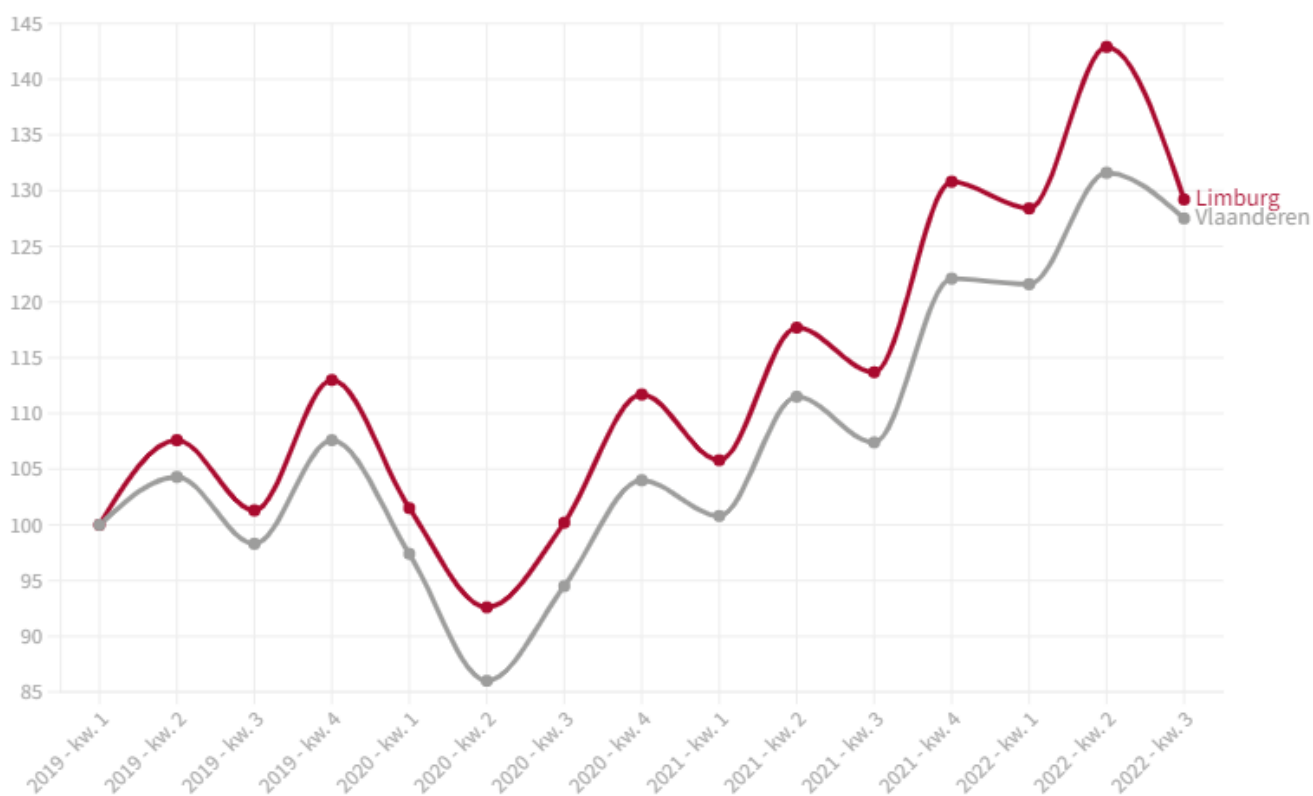
Omzet, uitvoer en investeringen

Omzet

Omzet in Vlaanderen steeg iets sterker dan in Limburg

Gezien de rustigere zomerperiode is er in het 3e kwartaal van ieder jaar normaliter een terugval van de omzet t.o.v. het 2e kwartaal. Ook in 2022 was dat zo in Limburg en in Vlaanderen. In vergelijking met het 3e kwartaal van 2021 werd afgelopen zomer echter wel een vrij forse stijging van de omzet genoteerd. Die stijging was in Vlaanderen (+18,7%) nog iets meer uitgesproken dan in Limburg (+13,6%). Op voorlopige jaarbasis (periode januari-september 2022 t.o.v. januari-september 2021) houden Limburg en Vlaanderen elkaar in evenwicht inzake de stijging van de omzet, respectievelijk +18,7% en +19,1%. Deze omzetstijgingen worden (groten)deels verklaard door het feit dat veel goederen en diensten in 2022 aan een hogere kostprijs werden verhandeld dan in 2021.

Evolutie van de omzet
(indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

Bron: Statbel. Verwerking: POM Limburg

Uitvoer

Limburg kon Vlaamse exportstijging niet volgen

Mede gestuwd door de gestegen verkoopprijzen bleef ook in het 3e kwartaal van 2022 de export vanuit Limburg en Vlaanderen toenemen t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar voordien. Opvallend daarbij is dat de stijging van het exportbedrag van Limburg (+10,2%) vrij sterk achterloopt op de gemiddelde stijging van de export in Vlaanderen (+27,1%). Dat was ook al zo in het 1e kwartaal van 2022, maar in het 2e kwartaal was het precies omgekeerd. Resultaat is dat Limburg in de eerste 9 maanden van 2022 in vergelijking met de eerste 9 maanden van 2021 een lagere exportstijging (+23,7%) liet optekenen dan Vlaanderen (+27,8%). Al gaat het in beide gevallen uiteraard over een knappe prestatie in deze turbulente economische tijden.

Evolutie van de uitvoer (indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

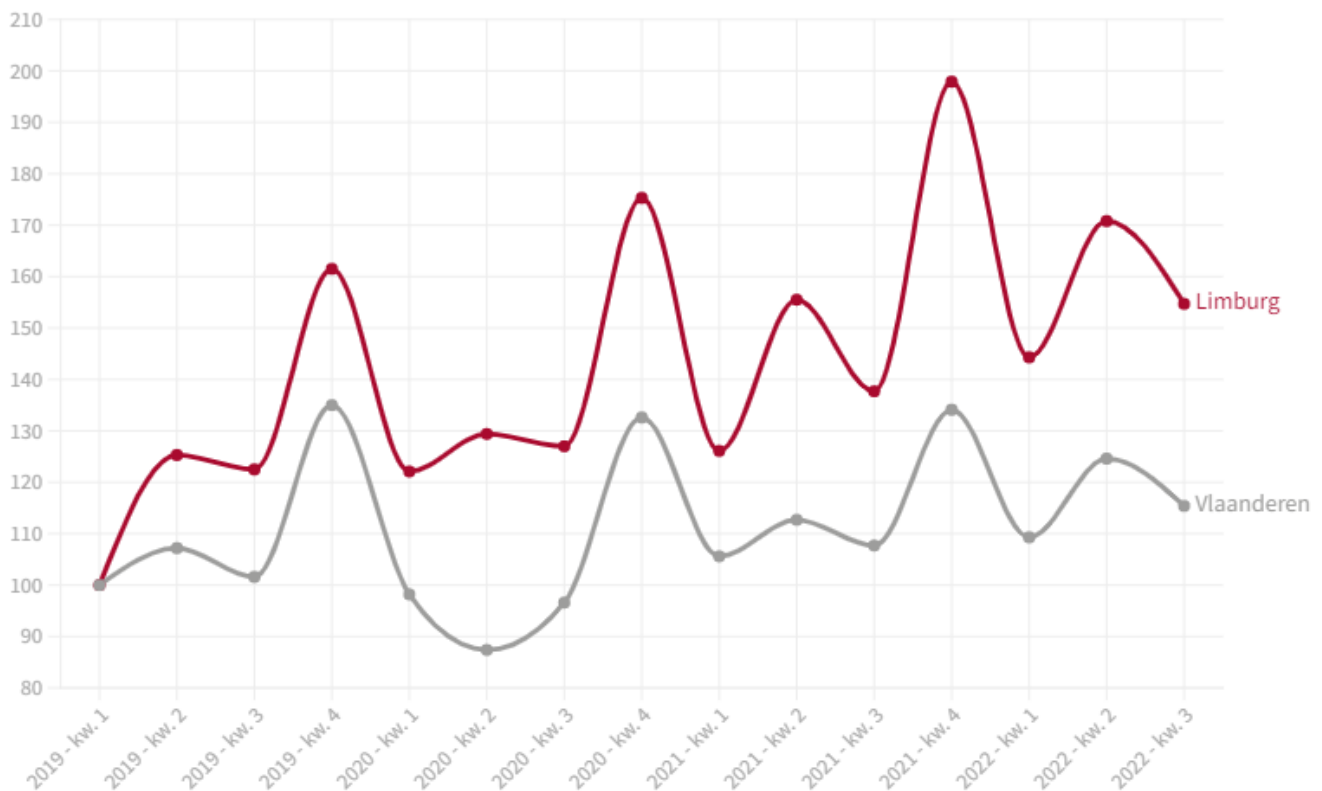
Bron: Statbel. Verwerking: POM Limburg

Investerings

12% van alle Vlaamse bedrijfsinvesteringen situeerde zich in Limburg

Aan de reeks van zeven jaren onafgebroken stijging van de investeringen door Limburgse bedrijven komt voorlopig geen einde. In het 3e kwartaal van 2022 werd liefst 12,3% meer geïnvesteerd dan in het 3e kwartaal van 2021. Uiteraard speelt de hoge inflatie hierin een rol, maar we merken toch dat de Limburgse stijging beduidend hoger was dan die in Vlaanderen (+7,2%). Hierdoor weet Limburg haar aandeel in de totale Vlaamse bedrijfsinvesteringen te verhogen van 11,4% in de zomer van 2021 naar 12,0% afgelopen zomer. Dat de Limburgse bedrijven sterk blijven investeren in onzekere economische tijden, is een positief signaal voor de economische toekomst van de provincie.

Evolutie van de investeringen (indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

Bron: Statbel. Verwerking: POM Limburg

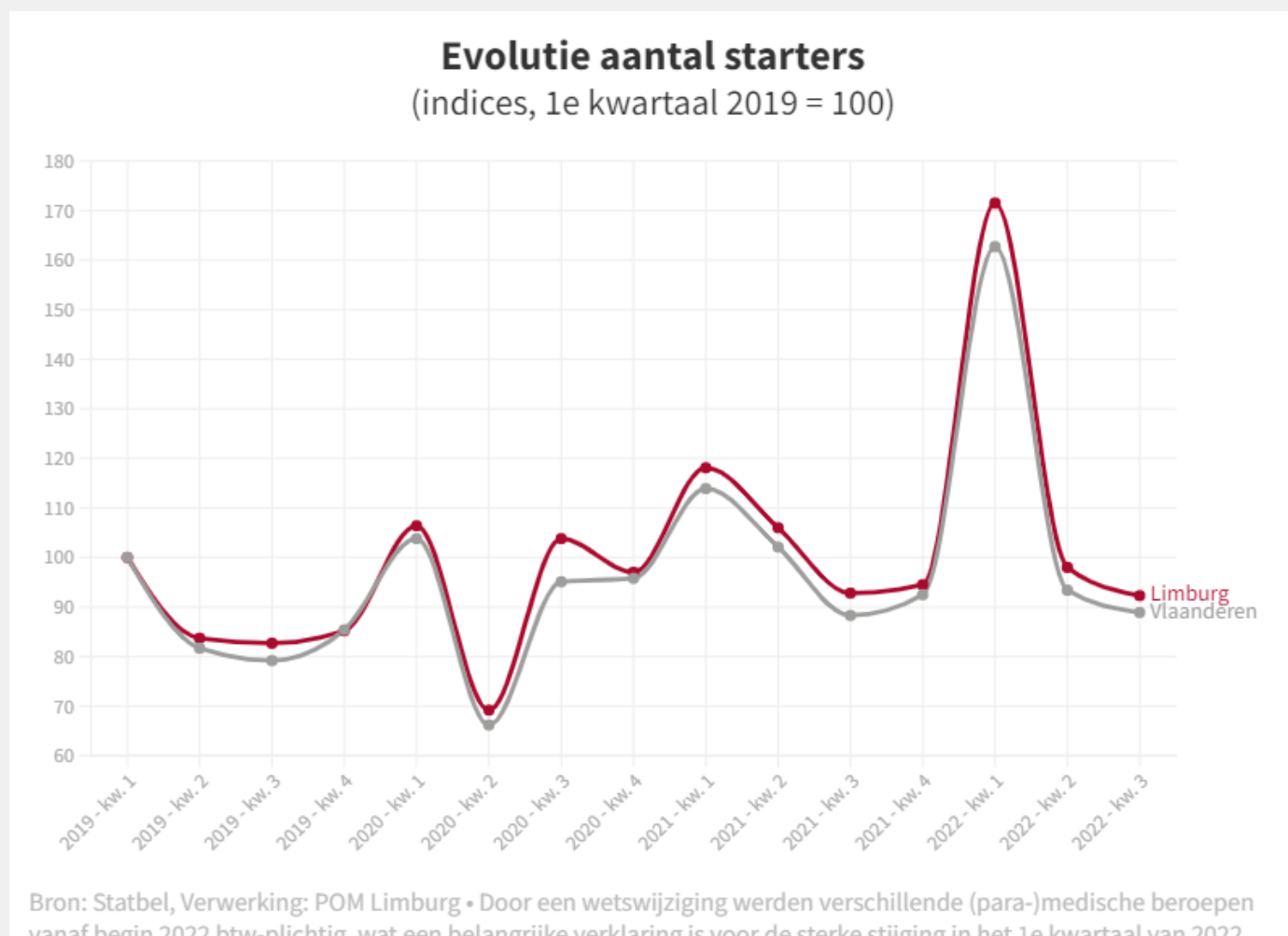

Starters

Na eerdere dalingen bleef aantal starters stabiel

Vanaf de 2e helft van 2021 vertoonde het aantal starters ieder kwartaal een daling t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder, uitgezonderd de 'kunstmatige' verhoging begin 2022 wegens de invoering van de btw-plicht voor een groot aantal medische en paramedische beroepsbeoefenaars. In het 3e kwartaal van 2022 lijkt het aantal starters te stabiliseren, met nog slechts een lichte daling in Limburg (-0,5%) en een kleine stijging in Vlaanderen (+0,8%). Door de eerder aangehaalde administratieve ingreep liggen de starterscijfers voor de eerste negen maanden van 2022 wel nog vrij ver boven die van de eerste negen maanden van 2021 (Limburg: +14,2%; Vlaanderen: +13,4%). Wanneer het 1e kwartaal buiten beschouwing wordt gelaten, daalt het aantal starters echter zowel in Limburg als in Vlaanderen met 4,3% op jaarbasis.

De meest recente maandelijkse cijfers over starters kan u raadplegen in de [Corona/Crisismonitor](#) van POM Limburg

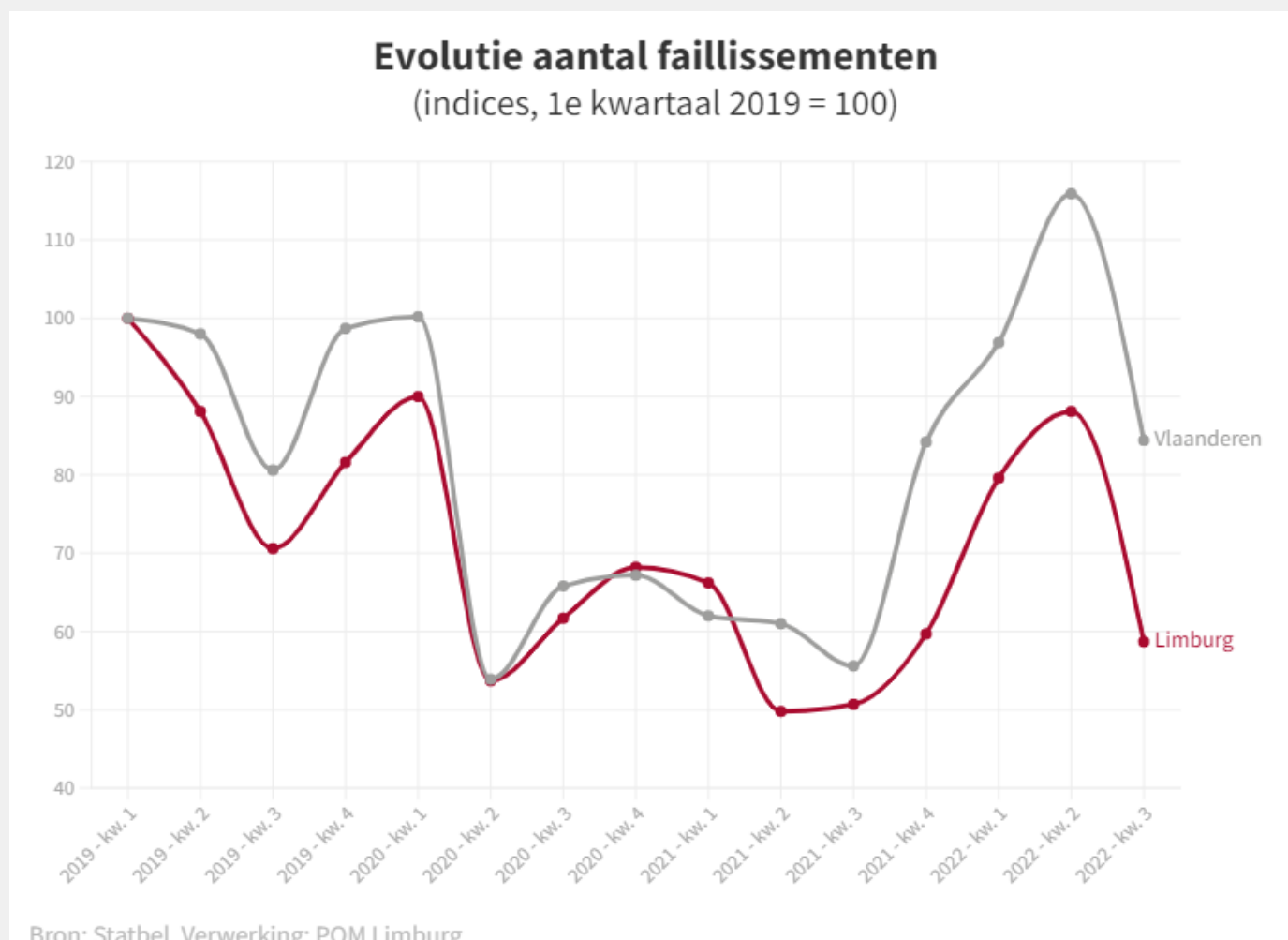

Faillissementen

Limburg voorlopig minder vatbaar voor faillissementen

In de maanden juli, augustus en september van vorig jaar werden in totaal 118 Limburgse ondernemingen failliet verklaard. Van een faillissementengolf is daarmee geen sprake. Dat blijkt uit een vergelijking met het aantal faillissementen in dezelfde maanden in de voorgaande jaren (2019: 142; 2020: 124; 2021: 102). In vergelijking met 2021, toen het aantal faillissementen bijzonder laag lag, gaat het om een stijging met 15,7%, maar in vergelijking met de jaren ervoor scoort de zomer van 2022 beter. Erger is het gesteld in Vlaanderen waar er sprake is van een stijging van 51,7% tussen de zomer van 2022 en die van 2021. Al het hele jaar 2022 liggen de faillissementscijfers er boven het niveau van de voorgaande jaren. De toename van het aantal faillissementen in Vlaanderen is sinds het laatste kwartaal van 2021 ook steeds fors hoger dan in Limburg.

De meest recente faillissementencijfers op maandbasis kan u raadplegen in de [Corona/Crisismonitor](#) van POM Limburg

Bouwvergunningen

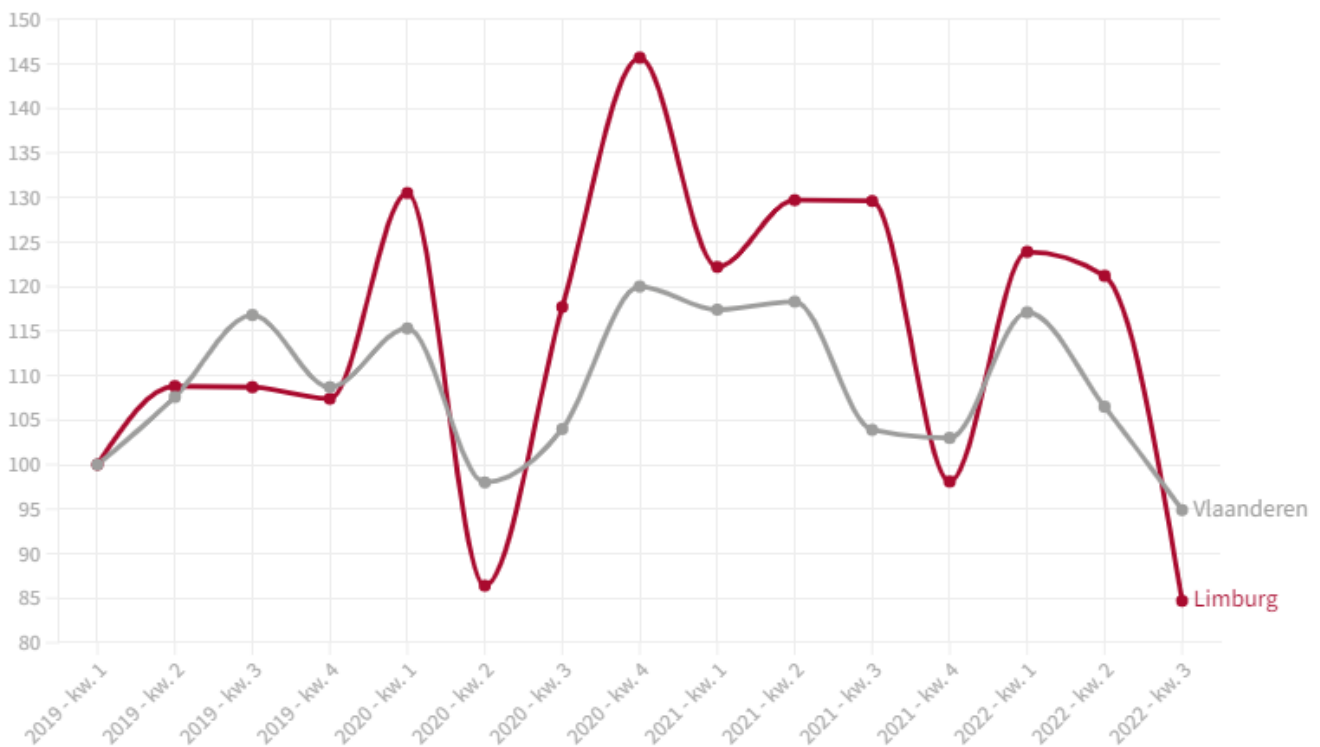
Nieuwbouwwoningen

Nieuwbouw in Limburg nam serieuze duik

Het aantal goedgekeurde bouwvergunningen voor nieuwbouwwoningen in Limburg was in het 3e kwartaal van 2022 het laagste kwartaalresultaat van de afgelopen vijf jaar. De fors stijgende rente, de duurdere grond- en materiaalprijzen en het onzekere economisch klimaat remmen de bouwplannen van de Limburgers dus duidelijk af. In vergelijking met de zomer van 2021 werden er afgelopen zomer liefst 34,7% minder Limburgse nieuwbouwvergunningen afgeleverd. Gemiddeld in Vlaanderen nam de bouwlust minder af (-8,6%). Hierdoor valt ook het aandeel van Limburg in het totaal aantal bouwvergunningen voor nieuwbouw in Vlaanderen sterk terug, van 17,3% naar 12,3%.

Evolutie aantal woningen in de goedgekeurde bouwvergunningen voor nieuwbouw

(indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

Bron: Stathel. Verwerking: DOM Limburg

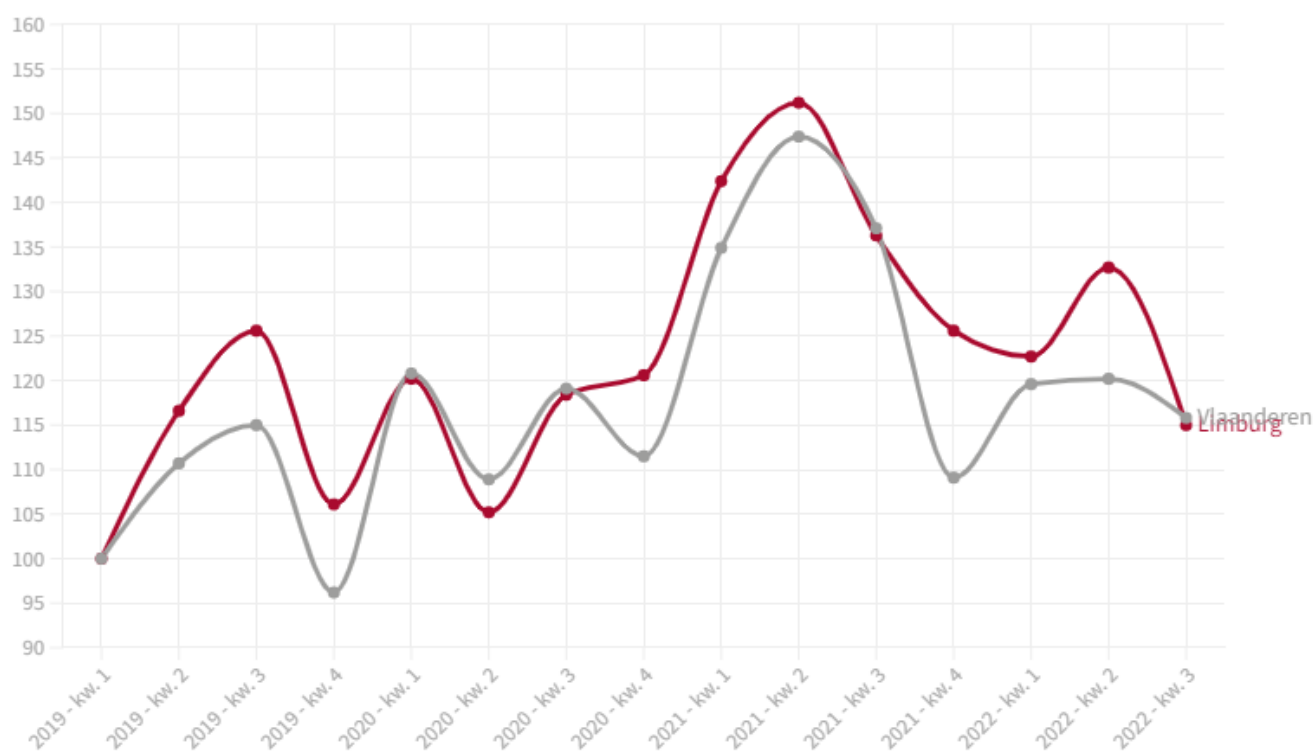
Renovatie woongebouwen

Degradatie voor renovatie

Na een jarenlange stijging van het aantal goedgekeurde bouwvergunningen voor de renovatie van een woning, dreigt in 2022 een degradatie. De slechte kwartaalresultaten van het 1e en 2e kwartaal worden bevestigd, en in Limburg zelfs nog versterkt in het 3e kwartaal. In vergelijking met het 3e kwartaal van 2021 neemt het aantal renovatievergunningen af met 15,6% in Limburg en 15,5% in Vlaanderen. Ook hier zullen de stijgende rente en de hogere woning- en materiaalkosten een belangrijke oorzaak zijn. Het gevolg is dat Limburg over de eerste 3 kwartalen van 2022 heen zowat 14% achterloopt ten opzichte van 2021. In Vlaanderen is dat ruim 15%.

Evolutie aantal goedgekeurde bouwvergunningen voor renovatie van woongebouwen

(indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

Bron: Stathel Verwerking: DOM Limburg

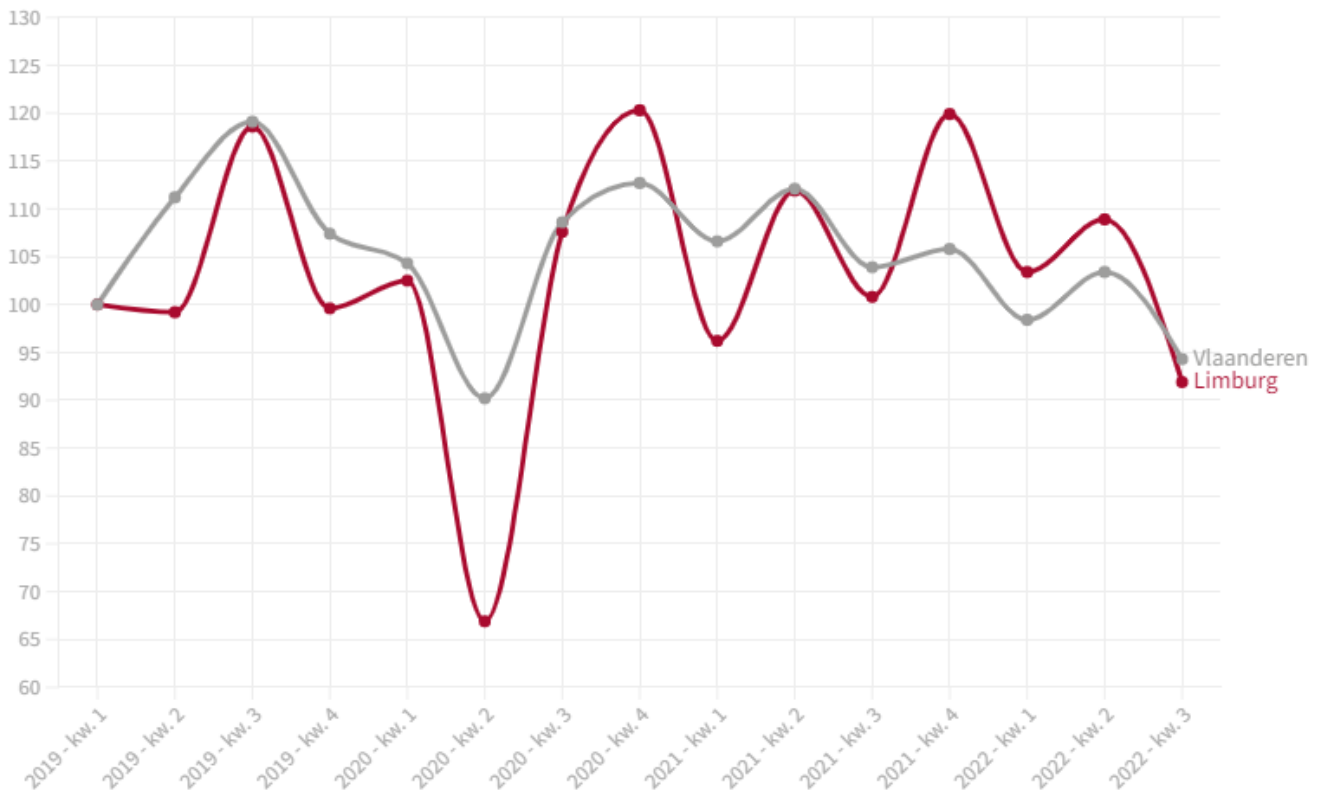
Niet-woongebouwen

Ook minder vergunningen voor niet-woongebouwen

Net als bij de residentiële woningbouw verliest ook de niet-residentiële bouw terrein. In totaal werden er in het 3e kwartaal van vorig jaar in Limburg 217 vergunningen afgeleverd voor de nieuwbouw en renovatie van niet-woongebouwen. Het laagste aantal sinds de zomer van 2018, uitgezonderd het door corona geteisterde 2e kwartaal van 2020. Vergeleken met een jaar eerder zijn er dat 8,8% minder. In Vlaanderen was het verschil gelijkaardig (-9,2%). Op voorlopige jaarbasis (cumulatie eerste drie kwartalen) blijft de schade in Limburg nog redelijk beperkt (-1,5%), zeker in vergelijking met het Vlaamse gemiddelde (-8,2%).

Evolutie aantal goedgekeurde bouwvergunningen voor niet-woongebouwen

(indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

Toeristische aankomsten en overnachtingen

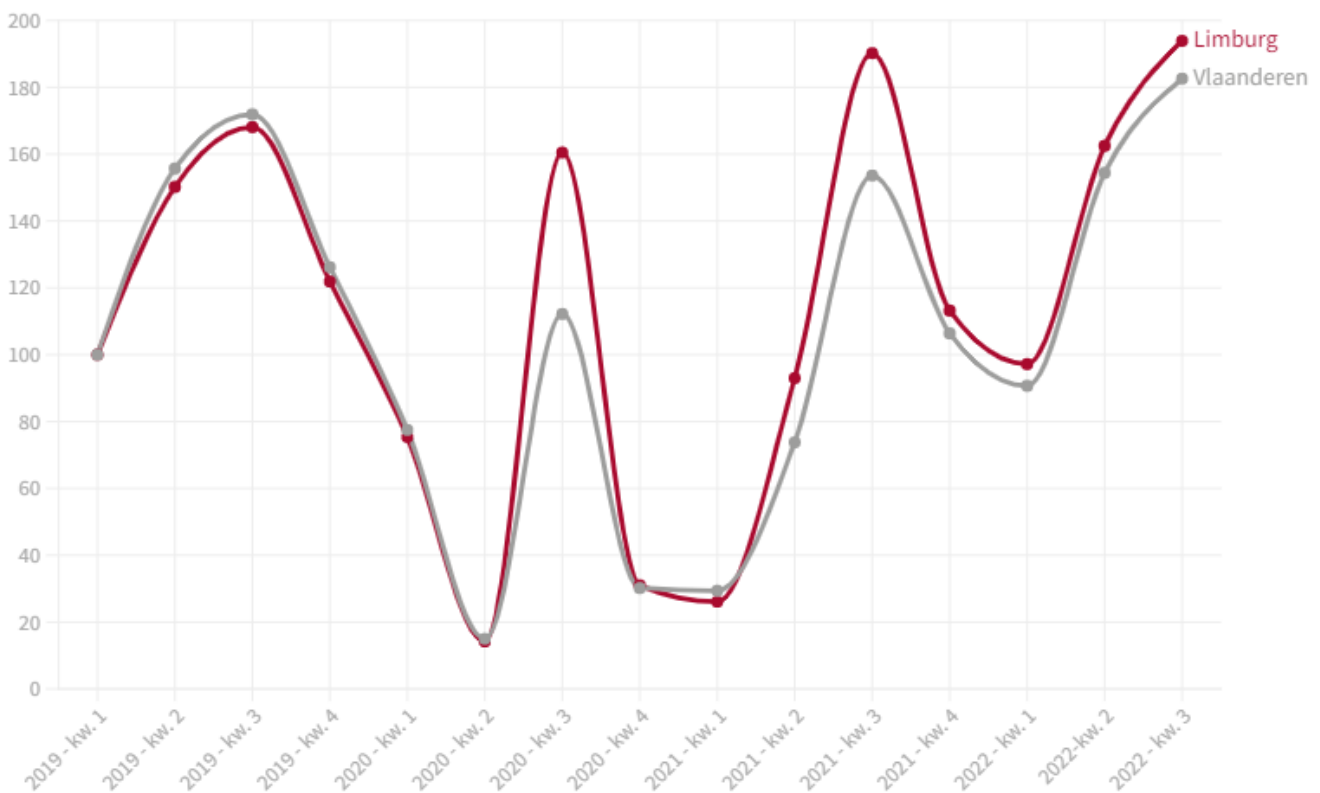
Toeristische aankomsten

Hoogste aantal toeristische aankomsten ooit

In de zomer van 2022 liet Limburg voor het eerst meer dan 500.000 toeristische aankomsten noteren (509.505 om precies te zijn). Hiermee werd het al hoge niveau van de zomer van 2021 nog licht verbeterd (+1,9%). Ook over heel Vlaanderen waren er nooit meer toeristische aankomsten dan afgelopen zomer (3,4 miljoen). In vergelijking met het jaar ervoor is de toename in Vlaanderen (+18,9%) procentueel gezien heel wat groter dan in Limburg. Hierdoor loopt het aandeel van Limburg in de totale toeristische aankomsten in Vlaanderen vrij sterk terug. Afgelopen zomer situeerde 14,8% van de Vlaamse toeristische aankomsten zich in Limburg. In de zomer van 2021 was dat nog 17,3%.

Evolutie aantal toeristische aankomsten

(indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

Bron: Statbel. Verwerking: POM Limburg

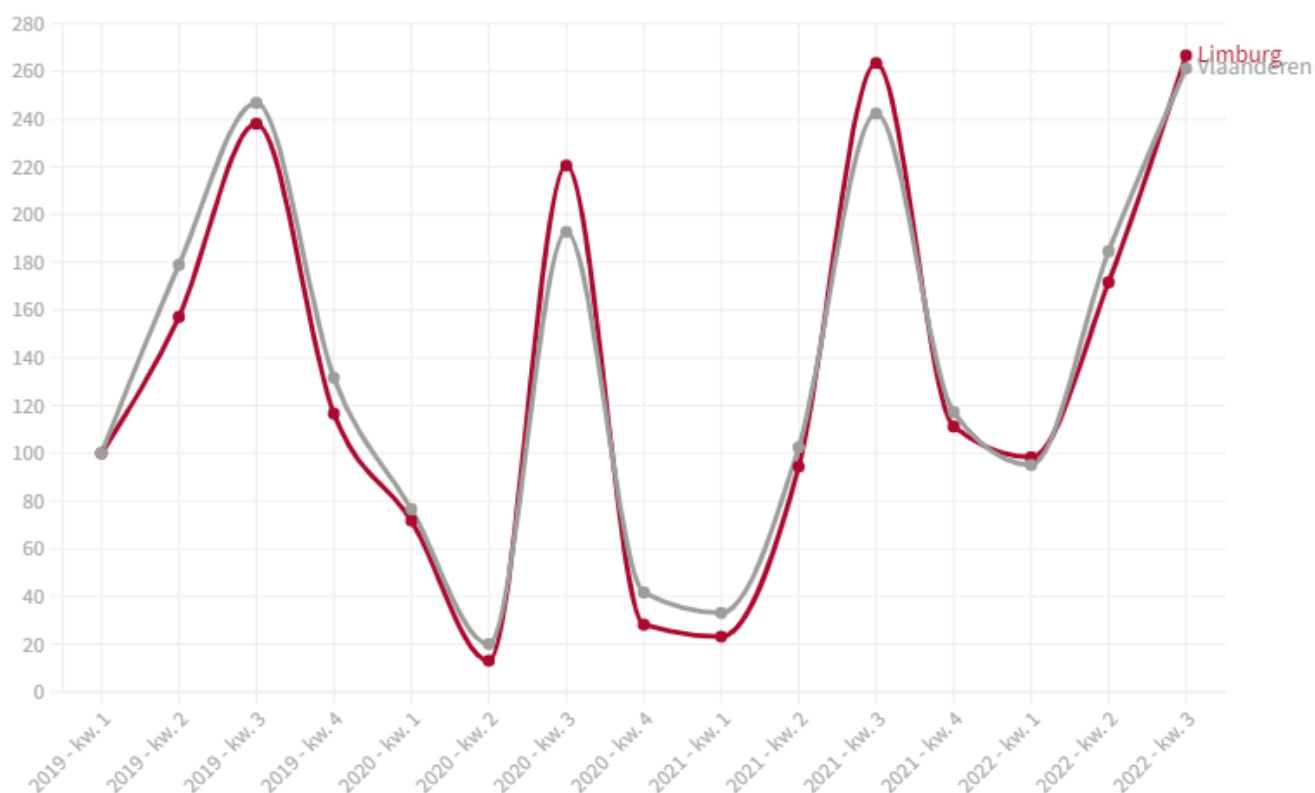
Toeristische overnachtingen

Bijna 2 miljoen toeristische overnachtingen in Limburg

In navolging van de toeristische aankomsten kende ook het aantal toeristische overnachtingen een absolute piek in de zomer van 2022. Met bijna 2 miljoen overnachtingen in de maanden juli, augustus en september blijft de provincie erg in trek als toeristische verblijfsplek. Limburg was afgelopen zomer goed voor bijna 1 op 5 (18,4%) van alle toeristische overnachtingen in Vlaanderen. In vergelijking met de zomer van 2021 nam het aantal toeristische overnachtingen in Limburg toe met 1,2%. In Vlaanderen was de toename nog wat meer uitgesproken (+7,8%).

Evolutie aantal toeristische overnachtingen

(indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

Bron: Statbel. Verwerking: POM Limburg

Conjunctuurcurven Nationale Bank

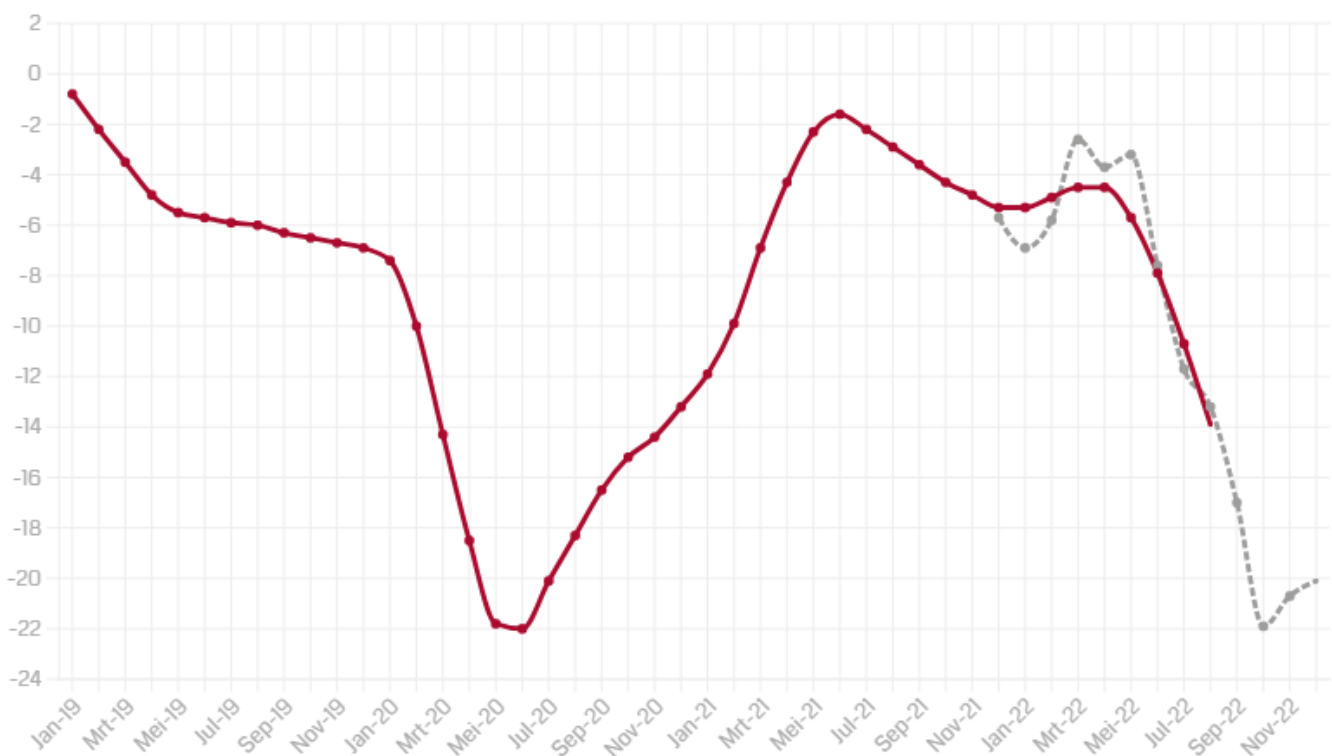
Limburgse conjunctuurcurve dreigt even diep te zakken als in volle coronacrisis

Net na de uitbraak van COVID-19 in onze contreien (lente 2020) zakte het Limburgse ondernemersvertrouwen naar een absoluut dieptepunt. Snel volgde echter beterschap en herstelde de curve zich tot quasi het niveau van voor corona. Maar sinds mei vorig jaar gaat het opnieuw bergaf. Zo erg zelfs dat in oktober vorig jaar de voorlopige curve even diep dreigt weg te zakken als in de lente van 2020, in volle coronacrisis. De torenhoge inflatie, de exploderende energieprijzen en het tekort aan grondstoffen en materialen lijken het Limburgse ondernemersvertrouwen dus even sterk aan te tasten als het coronavirus. Ook in Vlaanderen en België zakt het ondernemersvertrouwen diep weg, al wordt het dieptepunt van de lente van 2020 daar nog niet bereikt.

De sectoren waar het ondernemersvertrouwen in Limburg het meest lijkt aangetast, zijn de bouw en de dienstverlening aan bedrijven. In deze sectoren zakt de curve zelfs tot (ver) onder het niveau van het vorige dieptepunt net na de uitbraak van COVID-19. Het ondernemersvertrouwen in de Limburgse handelssector houdt daarentegen vrij goed stand en situeert zich rond het niveau van voor de coronacrisis. Hierbij dient evenwel opgemerkt te worden dat de curve van de handel steevast het verst onder nul zit. De curve van de Limburgse industrie loopt nagenoeg gelijk met de globale Limburgse conjunctuurcurve, al zakt de curve van de industrie iets minder diep weg.

Globale conjunctuurcurve Limburg

■ bruto ■ afgevlakt

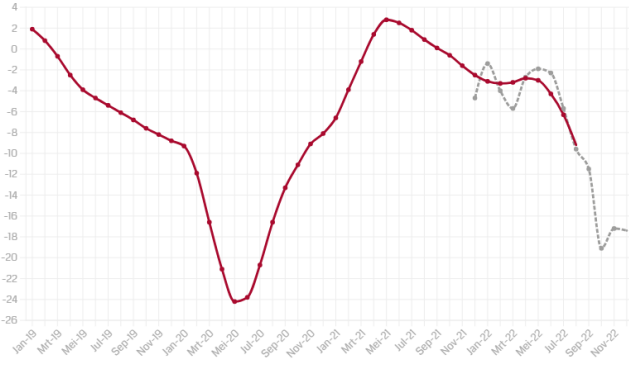

Bron: NBR. Verwerking: POM Limburg

Sectorale conjunctuurcurven Limburg

Industrie

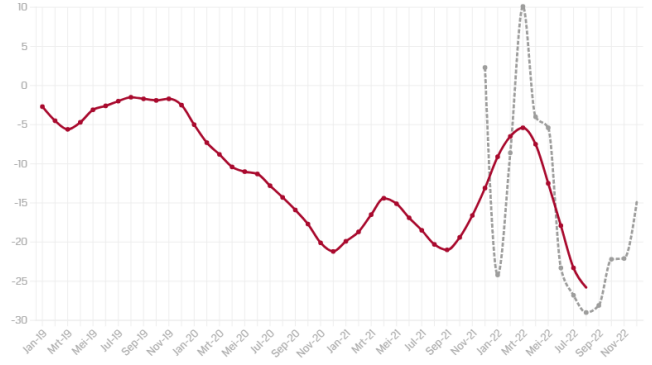
bruto afgevlakt

Ron: NRR Verwerking: POM | Imhuro

Bouw

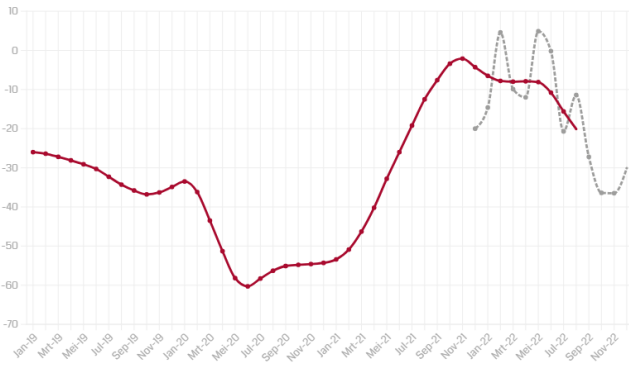
bruto afgevlakt

Ron: NRR Verwerking: POM | Imhuro

Handel

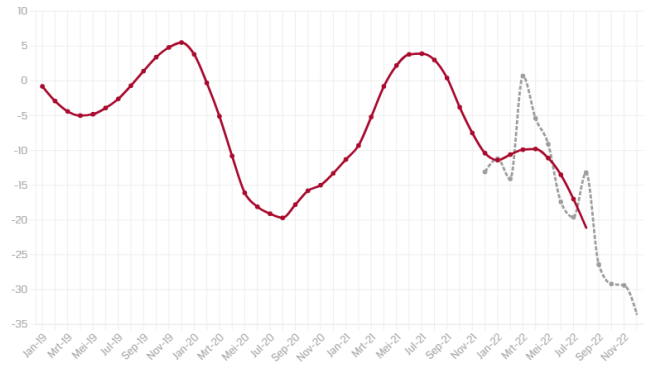
bruto afgevlakt

Ron: NRR Verwerking: POM | Imhuro

Dienstverlening aan bedrijven

bruto afgevlakt

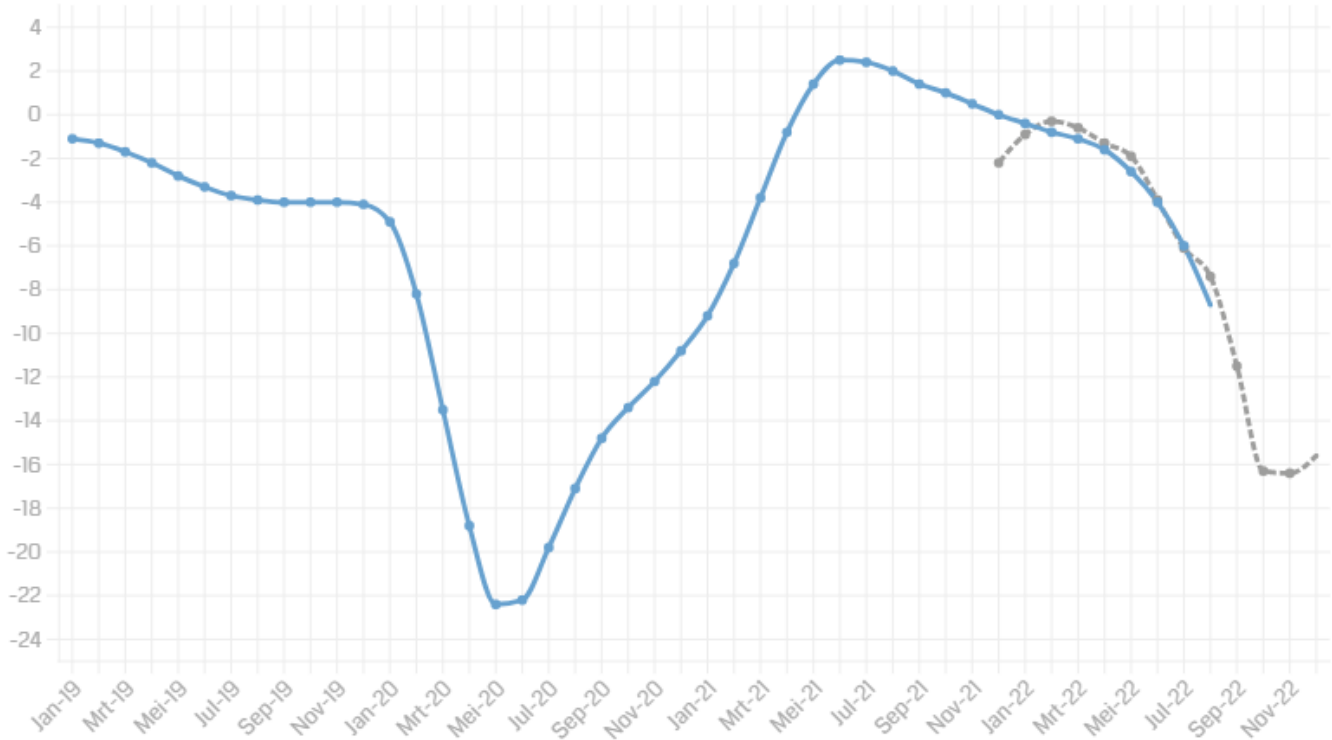

Ron: NRR Verwerking: POM | Imhuro

□

Globale conjunctuurcurve Vlaanderen

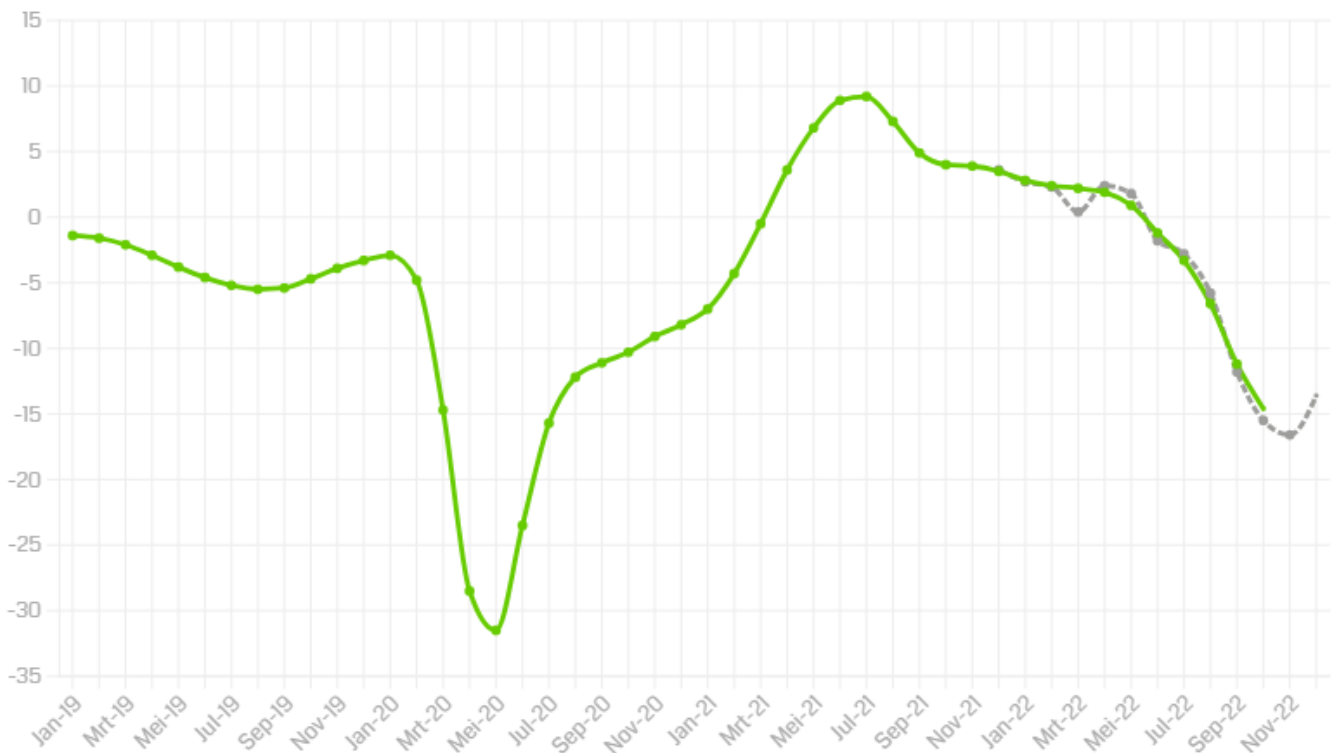
bruto afgevlakt

Bron: NBR. Verwerking: POM Limburg

Globale conjunctuurcurve België

bruto afgevlakt

Bron: NBR. Verwerking: POM Limburg

Duiding, bronvermelding & colofon

Duiding

De Limburgradar van POM Limburg brengt op kwartaalbasis de evolutie van de economische activiteit in de provincie Limburg in kaart. Deze conjunctuurnota bevat een aantal bewust gekozen indicatoren die geselecteerd werden op basis van hun relevantie voor de socio-economische ontwikkeling van de provincie en op basis van hun beschikbaarheid op kwartaalbasis. In de Limburgradar doet POM Limburg enkel een beroep op officiële cijfers die door erkende instanties worden vrijgegeven. De Limburgradar geeft de resultaten weer van het afgelopen kwartaal en doet geen voorspellingen over de te verwachten socio-economische evolutie.

De Limburgradar verschijnt vier keer per jaar en wordt telkens aangekondigd via een nieuwsbrief. U kan zich abonneren op deze nieuwsbrief door uw gegevens aan ons te bezorgen via [dit contactformulier](#).

Meer gedetailleerd socio-economisch cijfermateriaal voor Limburg en haar gemeenten kan u terugvinden op de website www.pomlimburg.be (rubriek 'Cijfers & Analyses').

Bronvermeldingen

POM = Provinciale OntwikkelingsMaatschappij

RSZ = Rijksdienst voor Sociale Zekerheid

RVA = Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening

VDAB = Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

Statbel = Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

NBB = Nationale Bank van België

Colofon

De Limburgradar is een uitgave van:

POM Limburg

Corda Campus Gebouw 6B – Kempische Steenweg 303 bus
101 – 3500 Hasselt

Tel. **011 300 100**

info@pomlimburg.be

www.pomlimburg.be

Methodologische noten

Loontrekkenden

De “Snelle Ramingen van de tewerkgestelde werknemers naar woonplaats” van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) omvatten de werknemers die moeten aangegeven worden aan de RSZ (inclusief het vroegere RSZPPO voor de plaatselijke en provinciale overheden). Aangezien in de betrokken regio's de overgrote meerderheid werkt in de regio waar ze woont, wordt met deze snelle ramingen naar woonplaats een representatieve indicatie verkregen over de evolutie van de bezoldigde tewerkstelling.

Tijdelijke werkloosheid

Het verleden heeft aangetoond dat de tijdelijke werkloosheid een goede voorspeller is wat betreft de toekomstige evolutie van de werkgelegenheid. Er bestaat een negatief verband tussen de twee. Wanneer de tijdelijke werkloosheid daalt, stijgt de werkgelegenheid, en vice versa. Een tijdelijk werkloze is een werkloze die door een arbeidsovereenkomst is verbonden waarvan de uitvoering tijdelijk, geheel of gedeeltelijk, geschorst is. Een werknemer kan tijdelijk werkloos gesteld worden wegens economische oorzaken, technische stoornis, slecht weer, overmacht, collectieve jaarlijkse vakantie, staking of lock-out.

De RVA heeft tijdens de coronaperiode haar vast aanbod van statistieken over tijdelijke werkloosheid opgeschort. In plaats daarvan worden van maart 2020 tot en met juni 2022 enkel cijfers gepubliceerd over tijdelijke werkloosheid als gevolg van de coronapandemie.

Vacatures

Het betreft hier de vacatures uit het Normaal Economisch Circuit zonder Uitzendopdrachten (NECzU) die rechtstreeks aan de VDAB gemeld worden.

Werkzoekenden zonder werk

Werkzoekenden zonder werk (wzw) zijn burgers zonder job die VDAB zo snel mogelijk aan duurzaam werk wil helpen. VDAB streeft naar een dalend aantal werkzoekenden zonder werk en een lage werkzoekendengraad. De werkzoekenden zonder werk worden ingedeeld in drie groepen: 'in bemiddeling', 'in opleiding of voortraject' en 'niet inzetbaar op lange termijn'. Diegenen in bemiddeling maken gebruik van de bemiddelende dienstverlening van VDAB online, telefonisch of in persoon. Sommigen gaan zelfstandig op zoek naar werk met online dienstverlening, terwijl anderen geholpen worden door sectorale teams of intensieve dienstverlening krijgen waar meer tijd over gaat.

De werkzoekendengraad is het aandeel van de wzw in de totale beroepsbevolking (werkenden en wzw) tussen 18 en 65 jaar.

Omzet, uitvoer en investeringen

Algemeen: het betreft hier de gegevens over de omzet, uitvoer en investeringen volgens de btw-aangiften. De beschouwde sectoren worden gedefinieerd als de secties B tot en met J en M,N,R en S van de nomenclatuur NACE-BEL 2008 (voor meer info: zie www.statbel.fgov.be). Voor de overige sectoren (vooral primaire, financiële en quartaire sector) is de betrouwbaarheid van de gegevens onvoldoende door afwijkende btw-aangiften of forfaitaire regimes. Tevens gebeuren de btw-aangiften volgens de maatschappelijke zetel wat resulteert in een onderschatting van de bedragen voor Limburg. Afgezien van deze tekortkomingen kan via de procentuele evolutie, die bij een conjunctuuranalyse significanter is dan de absolute cijfers, wel de economische trend aangegeven worden.

De omzet omvat alle bedragen (exclusief btw) die overeenkomen met de verkoop door de btw-plichtige van goederen en

diensten aan derden in België of in het buitenland. Bovendien omvat de omzet alle andere kosten (vervoer, verpakking, enz.) die aan de klant worden doorgerekend, ook al worden ze apart in rekening gebracht. Kortingen, rabatten en disconto's worden in mindering gebracht, evenals de waarde van teruggekomen producten (via creditnota's).

De uitvoer omvat alle bedragen (excl. btw) die overeenkomen met de verkoop door de btw-plichtige van goederen en diensten aan derden in het buitenland of m.a.w. de in het buitenland gerealiseerde omzet.

Investeringen zijn de uitgaven (exclusief btw) door de btw-plichtige voor de verwerving van goederen en diensten die een bedrijfsmiddel uitmaken. Het gaat dus om oprichtingskosten, immateriële vaste activa, terreinen en gebouwen, installaties, machines en uitrusting, meubilair en rollend materieel, vaste activa in leasing en overige vaste activa.

Starters

Deze startergegevens onder de btw-plichtige bedrijven zijn gebaseerd op de volgende administratieve gebeurtenissen die zich op het vlak van btw-plicht voor starters kunnen voordoen:

- de eerste of primo-onderwerping,
- de weder-onderwerping, d.i. de heractivering van de btw-plichtige activiteit van een onderneming die gedurende een zekere periode niet werd gevoerd.

Faillissementen

De faillissementscijfers zijn gebaseerd op de declaraties van de rechtbanken van Koophandel en worden, indien nodig, aangevuld met informatie uit het bedrijvenregister van de FOD Economie-ADSEI.

Bouwvergunningen

Een bouwvergunning is een machtiging om met de uitvoering van een bouwproject te beginnen. De verlening van de bouwvergunning is dus het laatste stadium van de goedkeuringsprocedure van de overheid voor de start van de bouw. Een indexcijfer dat op deze bouwvergunningen is gebaseerd, heeft derhalve een voorspellend karakter voor de bouwactiviteit.

Toeristische aankomsten en overnachtingen

Inbegrepen in de cijfers van de toeristische aankomsten en overnachtingen zijn zowel de echte vakanties als de verblijven in verband met congressen, seminaries, conferenties en andere beroepsdoeleinden. Er wordt van aankomst gesproken als een persoon in een collectief logiesverstrekking bedrijf aankomt en daar minstens één nacht verblijft. Een overnachting is iedere nacht die een gast in een collectief logiesverstrekking bedrijf doorbrengt of is geregistreerd.

Conjunctuurcurven Nationale Bank

De conjunctuurbarometer van de Nationale Bank van België (NBB) weerspiegelt maandelijks het verloop van de economische activiteit. Deze conjunctuurindicator wordt opgesteld op basis van de antwoorden op de maandelijkse conjunctuurenquête die de NBB bij de ondernemingen in België organiseert en geeft het saldo weer van ondernemingen die een conjunctuurverbetering dan wel een conjunctuurverslechtering verwachten. De bruto synthetische conjunctuurindicator, bekomen na uitzuivering van de seizoensinvloeden, weerspiegelt het ondernemersvertrouwen of het algemeen conjunctuurklimaat. De afgevlakte synthetische curve toont, door eliminatie van de extreme waarden, met vertraging van enkele maanden de fundamentele tendens van de conjunctuurbeweging en de echte trendkeerpunten.